

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skole

EFTERÅR 1966

Årsskrift for
TH. LANGS SKOLERS
SAMFUND

EFTERÅR 1966

TH. LANGS SKOLERS SAMFUND

Redaktionelle overvejelser

Efter kun et halvt års forløb er vi her igen. Vi skulle jo se at få normaliseret udgivelsesterminerne for heftet, og det, mener vi, er sket med dette hefte. Vi holder os altså for fremtiden til november. På grund af det korte interval mellem de to sidste hefter har vi fundet det naturligt at udelade en del af det traditionelle »siden sidst stof«, men vi tager tråden op igen i november 1967.

Vi holder i øvrigt fast ved den årlige artikel af faglig art fra lærerside samt ved interessante indlæg fra gamle elever. Måtte der fremover tilflyde os mange gode ting fra disse kilder.

PÅ GENHØR I NOVEMBER 1967.

Torben Berg. Jørgen Maibom. Hans Thuesen.

Skal institutionen sprænges?

Spørgsmålet er alvorligt ment, så alvorligt, at redaktionen en af de sidste hektiske eksamensdage lige før sommerferien er mødt op i rektor Gro Nielsens hjem på Skovvangen sammen med de 2 øvrige skoleledere kl. 6,30 om morgenen for at drøfte dette i en rundbordssamtale. Kaffen og rundstykkerne blev hurtigt overstået, og båndoptageren sat i gang:

Red.: Rektor Gro-N., De vil måske begynde med at sige os noget om, hvilke problemer der er tale om.

Gro-N.: Problemerne er ganske enkelt, om vi kan være der. At gymnasiet rent akut er i en helt forfærdelig klemme med den vækst, der i de seneste år er sket fra et tresporet gymnasium til et seks- eller måske meget snarere syvsporet gymnasium er ganske givet. Men på lidt længere sigt er det jo omtrent lige så galt for seminariet, og det står helt klart, at hvis seminariet skal eksistere efter den nye just vedtagne seminarielov og øvelsesskolen skal eksistere efter den for ikke så forfærdelig mange år siden vedtagne skolelov og udbygges efter den, kan ingen af de to sidste institutioner blot tilnærmelsesvis være der, og så melder sig jo problemet: Hvis nu gymnasiet får den påtænkte og planlagte udvidelse, er der så inden for det område, vi geografisk ligger på, reel mulighed for at seminariet og øvelsesskolen også kan udvides i den grad, som det vil blive nødvendigt. Nøgterne overvejelser og undersøgelser har vist, at skal de tre skoler udbygges til den nødvendige kapacitet, så skulle institutionen erhverve hele det firkant-område, som vi ligger på, altså alle de ejendomme, som fortsætter ned ad Estrupsgade og langs Drewsensvej op ad Hostrupsgade til seminariet, et meget stort antal ejendomme, og det er klart, at hvis man skulle til at købe en sådan stribe ejendomme, så ville de komme op i helt urimelige priser, og selvom man erhvervede samtlige ejendomme, ville man ikke derigennem på tilfredsstillende måde få dækket behovet for udenomsplads.

Red.: Måske vi lige skulle spørge, om rektor Thastum og forstander Enemærke har kommentarer hertil?

Tb.: Det ligger jo helt klart, at gymnasiets situation er vanskelig, fordi væksten, specielt i de år, jeg har været her, altså de tre-fire sidste år, har været meget større, end vi havde tænkt os, og den plan til udvidelse af gymnasiet, der forelå allerede, før jeg kom, har vi jo hidtil presset på med over for ministeriet.

I mellemtiden er det dog blevet ganske klart for os, at en udvidelse af gymnasiet som den påtænkte på ingen måde vil være tilstrækkelig, og dermed dukker jo planerne om en sprængning af institutionen op, så det ender med at blive nødvendigt at flytte en eller flere afdelinger ud, og set fra mit synspunkt og i det hele taget fra gymnasiets synspunkt var det jo det naturligste at flytte gymnasiet, som er den mindste enhed, ud til et eller andet sted, og lade hovedskolen og seminariet overtage de bygninger, der er i øjeblikket, men hele dette kompleks er temmelig uafgjort i vore forhandlinger med kommune og ministerium. Der hæver sig nu røster for i stedet for at flytte seminariet og øvelsesskolen ud – og det er klart, at fra gymnasiet må man sige, at vi hvis vi får alt, hvad der ligger inde i trekanten, så kan vi pladsmæssigt klare behovet endda temmelig langt ud i fremtiden. At vi på den måde ikke får et aldeles tilfredsstillende gymnasium, fordi det bliver lidt for uensartet et kompleks, er en anden sag, men at vi kan indrette os og være der med de elever, der presser på i de kommende år, er der ingen tvivl om.

Enemærke: De to forhold for øvelsesskolen, som gør vor bygningsmæssige situation uholdbar er for det første, at de tre yngste klasser går i en bygning, som to gange har været nedlagt som skole, og i alle tilfælde som øvelsesskole har alt for små lokaler, og to af lokalerne ligger ud til den måske mest støjende plads i byen, nemlig varmecentralens opmarchplads for tankvogne, og for det andet det forhold, at da vi byggede den sidste udvidelse til øvelsesskolen samtidig med naturfagsbygningen, da var det ikke muligt for mig at se helt klart, hvad lokalekravene ville være til 8-10 klasser. Vi disponerede efter, at disse klasser skulle læse en række fag i naturfagsbygningen. Det har egentlig kun holdt stik for tre fags vedkommende, nemlig skoleøkken, sløjd eller værksedslære og naturlære. De tre orienteringsfag, som i 8-10. klasserne læses som ét fagområde, mangler derimod helt faglokaler, og der begynder at tegne sig en viden om, hvordan sådan et faglokale bør indrettes. Det kan vi ikke skaffe plads til.

Red.: Efter dette må det vist ligge helt klart, at problemerne er mange og vanskelige, og spørgsmålet rejser sig naturligt: Hvor langt er man med deres løsning, og hvad har man aftalt med kommunen.

Gro-N.: Det er meget nemt at svare på. Vi har ikke aftalt noget som helst andet end, at vi i fællesskab med kommunen skal prøve på at undersøge og vurdere Silkeborgs hele skolesituation, og for at få det hele med er et embedsmandsudvalg blevet nedsat med repræsentanter for Silkeborg seminarium for at analysere, *hvorfra* børnene kommer til de forskellige skoler, *hvor* nye skoledistrikter kan forventes at ville opstå, og *hvor* der i fremtiden må blive behov for nye skoler, og for øvrigt vil man også prøve på at drage omegnskommunerne med ind i billedet, fordi de leverer et ikke ubetydeligt antal børn til øvelsesskolen og i høj grad til gymnasiet, og d. v. s. at oplandskommunernes forsyning fremover med skoler og evt. med gymnasier vil influere på Silkeborgs skolesituation. Det er, hvad der foreligger af aftaler, og man er ikke så meget som begyndt at tænke på nogen konklusion

endnu. Det udvalg, der er nedsat, består af fra kommunens side kommunaldirektøren og skoledirektøren og fra vores side de tre afdelingsledere og fra Silkeborg Seminariums side rektor Skyum og forstanderen for Silkeborg Seminariums øvelsesskole C. J. Christensen. Der er tale om et hurtigt arbejdende udvalg, som skal være færdig først på efteråret.

Red.: Rektor Thastum, gymnasiet, har jo haft planer liggende for udvidelse de sidste tre-fire år og ventet på igangsætningstilladelse?

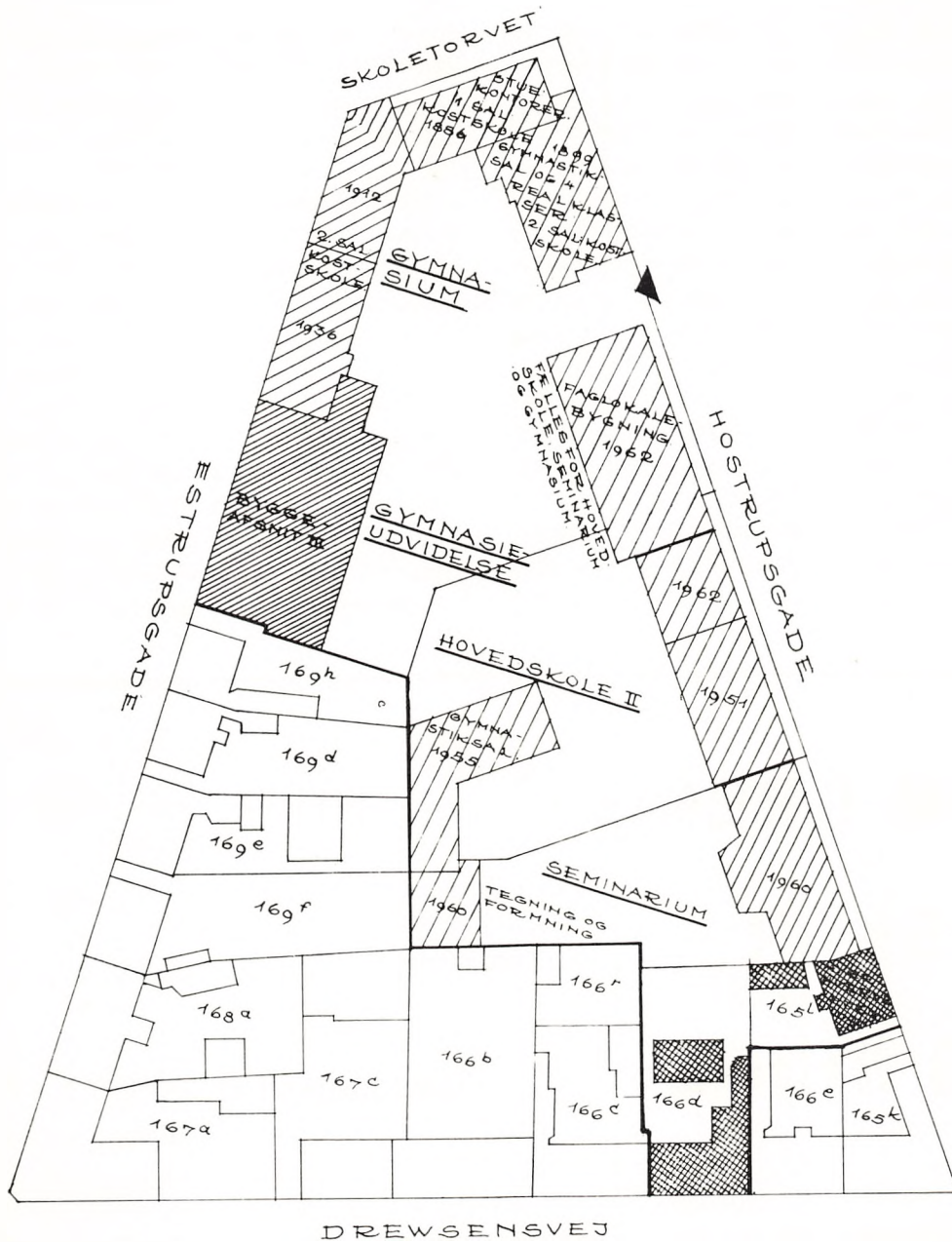
Th.: Ja, vi har fra ministeriet fået løfte om igangsættningstilladelse senest ved udgangen af dette årti. Men der er jo ingen tvivl om, at vores situation er overordentlig akut. Når vi i år starter med seks nye klasser for anden gang mod fire 3. G. klasser, så vi har fyldt bygningen op til dens yderste grænse. Så er jeg helt overbevist om, at vi ikke kan have bare én klasse til, og d.v.s., at vi allerede i det kommende skoleår kan komme i den situation, at vi må sige nej til elever, fordi vi ikke kan have dem, hvis vi ikke til den tid kan opføre et eller andet interimistisk eller – i endnu højere grad end vi allerede gør det – kan låne lokaler hos Søndergadeskolen.

Red.: Det er altså i allerhøjeste grad ikke blot en privat skoles problem, men et kommunalt problem.

Th.: Ja, det er det jo, for vi skal dække Silkeborgs behov. Det bliver jo også et problem for omliggende kommuner, hvorfra vi modtager elever. Det er et ret omfattende problem.

Red.: Er det ikke tilfældet, at vi faktisk ved, hvad kommunens planer er, og hvad kommunens fordele er. Der går vedholdende rygter om, at det er gymnasiet, der bliver og seminarieret og øvelsesskolen, der flytter ud. Hvorfra kommer rygterne? Der må vel være lidt om snakken.

Gro-N.: Ja, det kommer jo egentlig fra det, som Thastum sagde på et tidligere tidspunkt, at den første tanke, der meldte sig, var, at hvis det nu altså viser sig at være nødvendigt at flytte en eller flere afdelinger ud, så ville det være rimeligt at flytte den afdeling ud, der integrerer mindst med de to andre, og det vil sige gymnasiet, al den stund seminarieret

og øvelsesskolen er så infiltreret i hinanden, at de under ingen omstændigheder må skilles, og dertil kommer, at et gymnasium jo kan placeres så nogenlunde, hvor det skal være inden for Silkeborg kommune, hvorimod en børneskole skal placeres på et for en børneskole naturligt sted, og i de overvejelser, som de tre afdelingsledere foretog i det tidlige forår, som gav stødet til hele denne forhandlingsrække, kunne vi ikke se, at der var nogen fornuftige og naturlige steder at anbringe en ny børneskole, men allerede ved vort første møde med kommunens folk viste det sig, at der var planer om meget betydelige boligbyggerier i den nordlige bydel – der er i Nørrevangkvarteret projekteret 1600 nye lejligheder til opførelse over en årrække, og d.v.s., at derovre vil der blive et naturligt sted at anbringe en børneskole og forøvrigt også være plads til at anbringe både en børneskole og et seminarium. Derved kom den tanke ind i billedet, og borgmesteren sagde iøvrigt, at det længe havde været ham klart, at det tidspunkt snart måtte komme, hvor det var umuligt

for os at være på Skoletorvet, og hvis man ser på, hvad der kræves både af lokaler og udenomsplads til moderne skoler, så kunne han i og for sig ikke forstå, at den situation ikke var opstået for længe siden. Det var for ham så ganske indlysende, at vi ikke kunne være der.

Red.: Spørgsmålet om, hvem der kommer hvor, må jo interessere mange. Hvad vil De, rektor Thastum, mene om den løsning, at gymnasiet bliver inde i firkanten?

Th.: Ja, det hele startede jo med, at vi for godt et halvt års tid siden satte os ned og lavede en slags prognose, Gro-N., Enemærke og jeg, for skolernes fremtid, fordi vi, når vi byggede ud for gymnasiet, jo måtte se på, hvordan situationen tegnede sig for de tre skoleafdelinger, når udbygningen var en realitet. Den konklusion, vi dengang nåede til, var, at selvom gymnasiet byggede den planlagte tilbygning, som tilsyneladende kunne løse vore problemer – jeg er ikke mere helt sikker på, at den kunne have løst dem – for den var skitseret som et femsporet gymnasium, i øjeblikket er

»SOM DRENG

af JOHS. V. JENSEN

SKAR

JEG SKIBE«

LINOLEUMSSNIT SKÅRET AF 7. E.

der jo tale om et sekssporet, som truer med at blive syvsporet – ville der alligevel inden så forfærdelig længe blive tale om en sprængning af institutionen, og vi henstillede til bestyrelsen, at vi flyttede gymnasiet ud og lod øvelsesskolen og seminariet blive inde på pladsen.

Gro-N.: Må jeg lige korrigere. Det er egentlig for stærkt sagt. Vi henstillede ikke til bestyrelsen, men vi pegede på, at såvidt vi kunne se, så var der ikke anden udvej.

Th.: Ja, vi anså det for den eneste mulighed, og først da vi kom i diskussion med kommunen, var det, at den anden mulighed dukkede op. Og hvis jeg bliver spurgt om det, så vil jeg da ganske klart sige, at personligt ville jeg foretrække en løsning, der gik ud på, at vi flyttede gymnasiet ud. Det står mig helt klart, at hvis vi skal til at indrette gymnasium i de bestående bygninger, så får vi ikke det velindrettede faggymnasium, som vi havde planer om, men som vi jo ganske vist heller ikke helt havde fået, hvis vi var blevet derinde. Hvis vi derimod fik lov til at bygge et gymnasium et

andet sted, så kunne vi i enhver henseende få det, som vi ville have det. Det kan vi ikke, når vi bliver derinde. Der bliver vanskeligheder med garderobeforhold, med festsal og kantineforhold, de kommer ikke til at ligge så praktisk, men det er meget vanskeligt at sige, at vi ikke kan indrette os derinde. Vi har plads nok, og der kan indrettes et funktionsdygtigt gymnasium. Jeg kan ikke hævde, at det ikke vil være muligt at indrette et gymnasium, som er brugeligt mange år frem i tiden.

Der er også et andet perspektiv i det. Pige kostskolen, som Th. Langs skoler fra starten er bygget op om, er jo efterhånden helt blevet en gymnasieafdeling. Dens problemer skulle jo på en eller anden måde også løses, hvis vi flyttede ud. Overtager vi hele komplekset inde på Skoletorvet, så ville vi også kunne udvide pigekostskolen, hvad der for mig at se ville være en udmærket ting. Den rummer i øjeblikket 40 piger, og ville på pladsen uden tvivl kunne udvides til 60. Det ville være godt, da der er et meget stort behov for pige-

Som dreng skar jeg skibe
og skød med bue.
Jeg lærte mig selv at svømme
og var en langvejsløber.
Jeg har løbet på skøjter,
og stået på ski.
Som skytte holdt jeg mig
til midten af skiven.

kostskoler, og vi må hvert år afvise mange, som vi burde have taget. Om det var blevet en mulighed at bygge en ny pigekostskole i forbindelse med et helt nyt gymnasium, ved jeg ikke. Men det ville jeg have foreslået, at vi skulle gøre.

Gro-N.: Jeg må måske lige indskyde, at det jo er klart, at gymnasiet ikke uden videre kan krybe ind i seminariets og øvelsesskolens bygninger, men at der må finde omfattende indvendige ombygninger sted.

Th.: Der må dels finde omfattende indvendige ombygninger sted, og dels må der finde tilbygninger sted. Vi kan f. eks. ikke klare os med den aula, seminariet har i øjeblikket, men må have en festsal og i forbindelse med den en gymnastiksal. Fra starten var det jo også ganske klart, at for Th. Langs Skoler var det den billigste løsning at flytte gymnasiet ud, og det er helt indlysende, at en udflytning af gymnasiet kun vil koste ca. halvdelen af, hvad det ville koste at flytte seminariet og øvelsesskolen ud, og når det gælder en privatskole, er det jo helt nødvendigt at se på økonomien, og jeg kan stadig

ikke se, hvordan det økonomisk skulle kunne lade sig gøre at flytte de to andre afdelinger ud, men det er jo noget, der må blive klart, når vi har forhandlingerne med stat og kommune ført længere frem.

Red.: Ja, og man må vel også se sådan på det, at den skoleform, der har regnet med at stå først for tur, fordi den boede i det ældste og havde det mest latente behov, hvis dette sker, vil komme til at blive den sidste, fordi man jo ikke kan komme ind, før de andre er ude, og før der er foretaget gennemgribende ombygninger. Det kan for gymnasiets vedkommende meget vel udskyde en endelig løsning nogle år. Det kunne vel tænkes?

Gro-N.: Det kan i høj grad tænkes, og det kan mere end tænkes, det kan forudses, at gymnasiet indtil da vil få en meget ubehagelig periode, hvor man faktisk har sprængt rammerne, men skal være inden for dem alligevel, men det er da meget nødvendigt at sige, at det nye er, at den mulighed er dukket op, at det ikke helt givet er gymnasiet, der må flyt-

Fugl flyver hurtigt,
men jeg hentede den ned;
knald og fald for haren,
når jeg slængte haglene.
Vandringer i tavshed,
ud af tiden:
Jægeralderen
to gange oplevet!

te ud, men at det også i stedet kunne blive seminariet og øvelsesskolen.

Vi kan vel sige det sådan, at det er os klart i dag, at situationen er betydelig mere kompliceret, end vi fra begyndelsen regnede med. Mange faktorer, som vi endnu ikke kan overskue, og som vi kun tildels er herre over, spiller ind.

Th.: Jeg vil også gerne understrege, at vi som institution intet kan presse igennem. Naturligvis kan og bør vi have vore planer og tanker, men vi er ikke enerådende. Tidligere kunne en institution som vor selv skabe sin fremtid, fordi det private initiativ var stærkere og naturligere. I dag er vi afhængige af mange faktorer, kommunale, statslige, hensyn til egnsplanlægning og langtidsprognoser, og vi har ikke alene pligt til at finde vor plads i helheden, vi er nødt til det.

Red.: Hvordan er det forresten med børnetallet i den gamle bykærne. Vil der stadig være børn nok til øvelsesskolen?

Enemærke: Nej, men vi får børn fra hele byen plus en fjerdedel udefra, og flytter vi ud, vil vi få stigende tilbud

fra området, vi kommer ud i og faldende fra oplandet. Der er jo også et trafikalt problem deri, når det drejer sig om mindre børn.

Th.: Gymnasiets beliggenhed må siges trafikalt at være ligegyldig.

Red.: Så er der jo endelig problemet med de grønne områder til idræt og boldspil?

Gro.-N.: Fuldstændig rigtigt, og her må man vel sige, at problemet er lige stort for alle 3 skoleafdelinger. Den eneste forskel bliver, at de små børn er de vanskeligste at flytte til idrætsanlæg udenfor byen i hver time.

Red.: Det bliver vist svært at drage en konklusion af denne samtale?

Gro.-N.: Ja, det sikreste er at sige, at vi endnu intetsomhelst ved med sikkerhed, men at en konklusion nærmer sig stærkt, måske endda endnu i dette kalenderår, er givet.

Red.: Vi siger tak for morgenkaffe og for den aktuelle orientering.

Jeg havde aldrig
undlivet nogen skabning
hvis ikke jeg delte
død med dyrene.
Den tanke forekom mig
ingenlunde fremmed
som skive selv
at stå for skydning.

Seminarieret siden sidst

ved
rektor Gro-Nielsen

— *Kejseren saa den, og alle bleve saa fornøjede somom de havde drukket sig lystelike i Theevand.*

Det er jo noget hurtigt, at man skal til det igen efter sidste Røde Hefte, der udkom i foråret, og det kan ikke blive store sager, der er at berette. Men redaktionernes bestræbelser på at få rettet udsendelsesterminerne op og normaliseret dem bør naturligvis ikke saboteres, så jeg klemmer på igen:

Kære venner!

Det er efterår, og hele møllen er forlængst kommet i gang igen efter sommerferien, hvor man efterhånden er spredt over det meste af kloden, der jo rent rejsemæssigt bliver mindre og mindre. På årets rejse vovede min kone og jeg os så langt som til Marokko. Der er visse højdepunkter i ens rejseliv. Jeg kan huske, at da vi for mere end en menneskealder siden for første gang rejste med toget til München og så en takket linie i horisonten, tilkastede vi hinanden betydningsfulde øjekast og sagde: Det er Alperne, det dér! Forrige sommer, da vi fra syvende etage i vort hotel i Reykjavik så ud over havet imod syd, tilkastede vi hinanden tilsvarende betydningsfulde øjekast og sagde: Det er Atlanterhavet på langs, dette her. Der er ikke land før Sydpolen. Og da vi nys sejlede over Middelhavet imod en blødt bølget linie i horisonten, var øjekastene der igen: Det er Afrika, detteher! Oplevelser i Marokko svingede fra stuedrevne træpløve på landet over folkeliv i byerne som sprunget ud af 1001 nats eventyr og til raffinerede og

Rigelig fik jeg rørt mig
som infanterist.

Aldrig tog du mig, Sjælland,
intimere til dig,
end når jeg nappede
en blund på tornystret
strakt på ryggen i roerne,
i regnvejr.

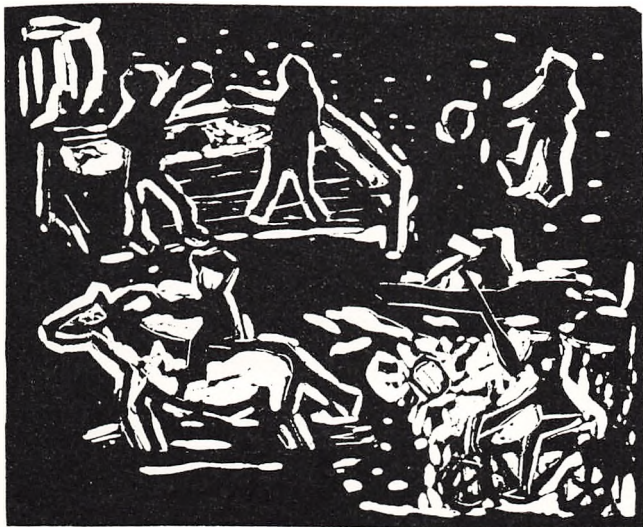
meget yndige (bare rolig, min kone var med!) mavedanserinder i en natklub i Tanger. Helt utroligt, at den smule vand i Gibraltarstrædet kan adskille så radikalt forskellige verdener!

Men det er jo seminariet, jeg skal fortælle om! Den præparandklasse, vi lige har optaget, vil antagelig gå over i historien som den sidste af sin slags, idet vi næste år begynder med en toårig forberedelsesklasse til den Højere Forberedelseseksamen, der sammen med studentereksamen skal være adgangsgivende til læreruddannelsen efter den nye seminarielov, der blev enstemmigt vedtaget af folketinget den 8. juni, og som træder i kraft i august 1969. Inden vi når så langt frem i tiden, skal der udformes nærmere bestemmelser både om H.F. og læreruddannelsen, og det er naturligvis spændende, hvad der kommer ud af det. Trods delvis meget alvorligt mente protester er jeg blevet beskikket til medlem af det studieplansudvalg på 8 medlemmer, der skal lave de videre bestemmelser om selve læreruddannelsen, og dermed er det givet, at jeg

i den kommende tid kun i begrænset omfang kan give mig af med mit eget seminarium i det daglige arbejde, hvilket slet ikke morer mig. Jeg kan ikke lide næsten ikke at kende de studerende! Det husker jeg fra sidst! Antagelig bliver det sådan, at jeg er på sem. en dag om ugen, hvor jeg dels vil samle afgangsklasserne til en dobbeltforelæsning, dels i øvrigt have lidt hånd i hanke med, hvad der sker på seminariet. Resten må så overlades til hr. Ringgård og de øvrige medarbejdere, der heldigvis ikke behøver at have mig i hånden til hverdags. I næste nummer af det Røde Hæfte vil jeg nok have et og andet at fortælle om dette.

— — —
Dusfesten i år forløb efter et helt nyt mønster. Den trængte efterhånden næsten pinligt til en revision, og jeg synes, at forsøget på at lave noget nyt og bedre var lovende.

I sidste uge var der helt tomt i huset, idet alt folket var på lejrskoler og linie-fagekursioner rundt om i verden, så vi på kontoret havde ro og fred til at få bestilt en hel masse. Man

Jeg har sparket til bolden,
og bokset.
Jeg roede.
Jeg har redet.
Hvor så årstiderne
mig ikke på cykle?
Jeg har kørt motor
og klatret i bjerge.

kommer så nemt bagefter i papirdyngerne, og sådan en uge kan hjælpe ganske godt på sagerne, selvom man egentlig aldrig når tilbunds i dyngen, fordi den frækt og pågående vokser lige så rask – eller raskere – som man tynder den ud. I en stilling som min savner man faktisk en gang imellem at kunne sige: Så, punktum, slut, nu er jeg færdig, der er ikke mere at lave! I stedet holder man op på mere eller mindre tilfældige tidspunkter, hvor man akkurat ligeså godt kunne fortsætte fire eller otte eller tolv timer endnu og endda være lige vidt, og så går man videre næste dag og holder atter op, når man på et eller andet tidspunkt synes, at man ikke orker mere, eller at man skylder sin familie eller sig selv at være privatmand. Når jeg engang imellem er lidt sur over dette, dykker jeg ned i min kælder, hvor jeg har mit værktøj og min lille »maskinpark«, og så giver jeg mig til at lave et eller andet, som på et eller andet tidspunkt bliver færdigt, så jeg kan tage det i hånden eller stille det foran mig og sige: Så, nu er det færdigt! Nu fungerer det, som jeg har tænkt mig! Og så kan jeg glad og

forfrisket vende tilbage til den begyndelses- og endeløse bunke.

Hvad skal jeg ellers fortælle jer af nyt? Jo, i sidste skoleår prøvekørte vi noget nyt, nemlig nogle såkaldte klasse- og grupperåd. I hver klasse eller selvstændigt undervist gruppe vælges et lille råd, der skal være klassens eller gruppens kontaktorgan over for den enkelte lærer og sammen med ham kan drøfte alle spørgsmål mellem de pågældende, såvel undervisnings- eller studiemæssige som alt andet, der måtte interessere i vekselspillet mellem klassens eller gruppen og læreren. Det første år var det et forsøg, men i indeværende skoleår er det blevet noget permanent, da ordningen hurtigt viste sig at være af stor værdi. Man kommer endnu nærmere på talefod med hinanden. Ordningen har fungeret ikke først og fremmest som lynafleder og neutralisator ved opdagede konflikter – skønt også dette – men især som samarbejdsudvalg vedrørende studiets tilrettelæggelse, udvælgelse af stof, tilrettelæggelse af prøver og meget mere. Fra min side er ordningen

Dårnernes himmerig,
dans, elskede jeg,
såvel vore fædres
fejende rotations-valse
som senere tiders
abstrakte onestep.
Yndigt var det at arbejde
med en pige i armene.

naturligvis tænkt som et forsøg på en yderligere demokratisering af uddannelsen på vort seminarium, hvilket vil sige en yderligere frihed til selvbestemmelse, betalt med et yderligere ansvar. Noget af det, der optager mig mest i disse år, er skolens og opdragelsens demokratisering, idet jeg betragter demokratiet som en livsform, hvor et frihedsbetonet fællesskab holdes sammen af medansvarlighedens bundethed, i modsætning til diktaturet, hvor fællesskabet holdes sammen af magtbud og lydighedskrav. Diktaturet er langt det enkleste i sin opdragelse og organisationsteknik, men dets vistnok uundgåelige indhold af aggressioner og ondskab og had er afskrækkende og dødsensfarligt, især i en tid, hvor alskens diktatorer har masseødelæggelsesmidler til deres rådighed som aldrig før. Hvis man i demokratiet råber højere og højere på frihed, uden at man samtidig går ind under medansvarlighedens bundethed, går det demokratiske samfund sin opløsning i møde. For mig at se er der adskillige tegn, som tyder på en tendens i denne retning i de vestlige demokratier – enhver kan selv over-

veje hvilke – og det er ikke rart at tænke på, hvad der kan komme efter, hvis den vestlige kultur bryder sammen i alles hæsblesende stræb efter større og større frihed og flere og flere goder uden den indbyrdes binding af forpligtelse og medansvar, der ene kan holde det ikke-diktatoriske fællesskab sammen og gøre det funktionsdueligt. Imod det enkle lydigheds- og indordningsprincip må vi derfor – stadig så vidt jeg kan se – sætte en opdragelse og en skole, der er baseret på den næsten paradoksale vekselvirkning imellem frihed og medansvarlighedens bundethed. Den praktiske pædagogik, der kan føre i denne retning, kender vi foreløbig forstemmende lidt til, men vi må hjælpes ad, så godt vi nu kan. I en nøddeskal: Vi må finde frem til en opdragelse, hvor friheden er betinget af bundethed, og hvor bundetheden er betinget af frihed. Lille venner, der er noget at tage fat på!

Hjertelig hilsen fra alle lærerne, min kone og
jeres hengivne
K. G.-N.

Jeg var af naturen
tegnet til læge,
men lod mig friste
undervejs af forstudier,
tabte mig lidt
som botaniker,
zoolog var jeg gerne
bleven for livet . . .

Afsked med E. Mondrup Kristiansen

Med udgangen af skoleåret 65/66 måtte vi tage afsked med hr. Mondrup Kristiansen. Den sygdom, han blev ramt af for nogle år siden, havde efterhånden svækket både hans syn og hans hørelse så meget, at han ikke længere syntes, han kunne passe sit arbejde tilfredsstillende. Han søgte og fik derfor sin afsked, skønt der endnu var nogle år til aldersgrænsen. Men hr. Mondrup Kristiansen nåede alligevel at tjene Th. Langs Skoler i 36 år. Han selv er den, der mindst kan forstå, hvor alle de år er blevet af! Som enhver ved, er det især i sløjld og skrivning, hr. Mondrup har undervist. I mange år havde han al sløjdundervisningen, både på skolen og på seminariet. Ved siden heraf var han meget virksom som erhvervsvejleder, vel en af foregangsmændene på dette område.

Skal man nævne noget karakteristisk ved hr. Mondrup, må det først være den urokkelige venlighed, hvormed han altid mødte sine medmennesker, både børnene og kollegerne. Hvem har nogensinde set ham sur eller modvillig? Eller hørt en skarp replik fra ham? Og dernæst det glimt af lune, der næ-

Hvis ikke antropologi,
etnografi, arkæologi
og geologi, samt kunsthistorie
havde krævet min opmærksomhed.
Racekundskab
rustede jeg mig til på rejser.
Som historiker
var man jo gerne bleven stikkende

sten altid lyste ud af øjnene på ham. Selv i de sidste år, hvor sygdommen ofte gjorde ham træt, og hvor han kunne mærke, at syn og hørelse langsomt svigtede, var han aldrig utilfreds, endsige bitter. Langt snarere hæftede han sig ved noget, som var til at glæde sig over, og det faldt ham aldrig svært at finde noget sådant. Ved den afskedsfest, vi holdt for ham lige før sommerferien, kunne han da også fortælle os, hvor meget han endnu havde at glæde sig til! Det må vel hænge sammen med, at hr. Mondrup har fundet ind til nogle af tilværelsens ægte og blivende værdier, der kan holde også i modgang.

Vi siger hr. Mondrup tak for mange års trofast virke, for alle gode og venlige smil, al hjælpsomhed, alle små spøgefulde bemærkninger og for den undertone af alvor, der bar det hele. Og så ønsker vi naturligvis, at han fremdeles må have meget at glæde sig over og glæde sig til!

G.-N.

E. Mondrup Kristiansen

Med mindre
man var bleven maler,
eller havde brudt sig en bane
som billedhugger.
Et liv mere –
og jeg skulle have modelleret
fem verdensdeles
farvede befolkning.

Øvelsesskolen siden sidst

ved
forstander G. Enemærke

*— jeg spørger mig selv,
hvad det egentlig er øvelses-
skolens tidligere elever øns-
sker at læse om i Det røde
Hefte.*

Siden sidst har jeg nogle gange haft besøg af gamle elever, der kom indenfor uden særligt ærinde, bare for igen at være lidt på skolen, træffe gamle lærere og måske mærke noget af atmosfæren her.

Det er en rar oplevelse, særlig når det træffer sig så hel-

digt, at begge parter har god tid. Man oplever noget af det samme, som ved familiesammenkomster. Selv om det er længe siden, man sidst var sammen, er man straks på talefod, fordi der ligger et gammelt fællesskab bag. Desværre har overvejelser i forbindelse med disse besøg gjort det sværere for mig at skrive årets »Siden sidst«. Det, som plejer at stå under denne rubrik, har så lidt at gøre med indholdet af vore samtaler, at jeg spørger mig selv, hvad det egentlig er øvelsesskolens tidligere elever ønsker at læse om i Det røde Hefte. Det kan jeg ikke svare på, så lad mig i stedet for stille jeg nogle spørgsmål.

Hvad får jer til at blive medlem af Th. Langs Skolers Samfund og dermed melde jer blandt dem, som ønsker at bevare en tilknytning til skolen?

Hvad er årsagerne til at nogle fornyer medlemskabet en gang eller to, mens andre fortsætter?

Hvad interesserer jer mest af det, som står i heftet, og hvad savner I?

I mig gik tabt
en tømrer.
Jeg har snedkret,
og smedet.
Ikke den skov i verden
hvor jeg ikke skar mig en stok.
Ar efter håndværk
har jeg på hænderne.

Desværre er der vel ikke stor chance for, at mange af jer straks, når I læser dette her, farer i blækhuset for at svare mig, men blot nogle få ville gøre det eller komme ind og snakke med mig om spørgsmålene, så kunne vi måske i fællesskab finde frem til nye former i det samarbejde mellem skolen og dens gamle elever, som heftet er udtryk for.

Indtil vi har fundet ud af det, vil det vel være rimeligt med nogle glimt fra dagbogen.

Mondrup Kristiansen har på grund af svigtende helbred søgt sin afsked og er holdt op fra sommerferien. Hans arbejde i institutionens forskellige afdelinger er omtalt andetsteds i heftet, så her skal vi kun give udtryk for øvelsesskolens tak til en veltjent medarbejder.

Aase Haarup Jørgensen er på årskursus på Danmarks Lærerhøjskole. Bent Pedersen er hendes vikar, Ruth Mortensen er rykket ind i en fast stilling, og Jonna Lind fra 3.s er halvårsvikar med kun et par faste timer.

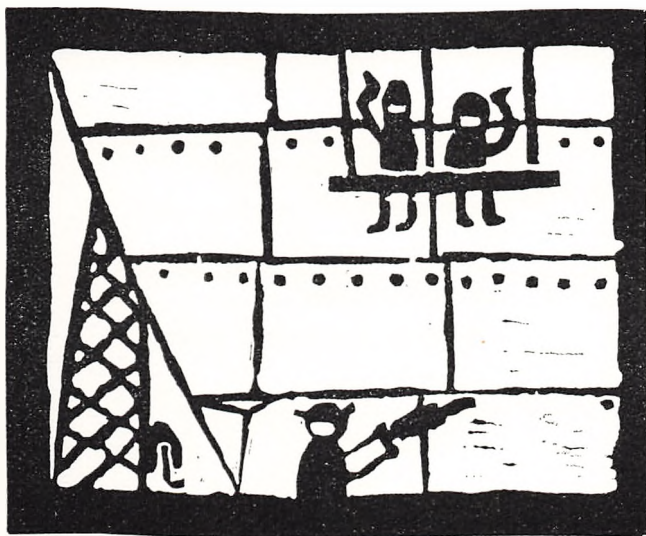
Vi har én klasse på hvert af trinene 8.-10. kl., og undervis-

ningen i valgfagene er i stort omfang indrettet som kursus med deltagere fra alle tre eller i det mindste to af klasserne. Ordningen åbner muligheder for afgangsprøver af forskellig art, således at begge former for teknisk forberedelseseksamen kan passes ind i systemet. Det vil for øvrigt også realeksamen kunne, så der er banet vej for en tilvalgsskole. I den anden ende har folkeskolen nu anerkendt børnehaveklasse, som en del af skolen, og vi leder efter et egnet lokale for en sådan klasse, som vil være en værdifuld udvidelse af øvelsesskolen.

Som I vil se, mangler vi ikke opgaver i årets arbejde, men det er jo netop alt det, der lever og gror, som gør en skole til en spændende arbejdsplads.

Venlig hilsen.

Georg Enemærke.

Våben og værktøj –
Jeg valgte værktøj
Jeg har skønnet på skomageren,
skibsbyggeren,
jeg faldt til hos bødkeren,
og hvor det byggedes,
jeg ønskede mig overalls
på alverdens arbejdspladser.

Gymnasiet siden sidst

ved
rektor E. Thastum

Vi bliver stadig flere og flere og pladsproblemerne stadig mere følelige. Gymnasiet – med realafdeling – er nu langt den største af de tre skoleafdelinger, og selvom det endnu er slået til, at hvor der er hjerterum, er der husrum, så vil vi ikke kunne stoppe ret mange flere ind. Vi er begyndt at låne os frem.

En del af vore gymnastiktimer ligger på Søndergades Skole. Det gælder også formning, som vi indførte fra sidste skoleår. Den nye skolelov giver gymnasierne mulighed for sideløbende med musiktimerne at indrette undervisning i formning og kunstforståelse for de elever i II og III gymnasieklasse, som har særlig interesse for en sådan undervisning. Formålet med faget er at vække og udvikle elevernes sans for arkitektur, skulptur, maleri og andre former for billedkunst, dels ved at give dem nogen teoretisk undervisning i kunstforståelse, men især ved at lade dem beskæftige sig aktivt med formning; derigennem lærer de de vigtigste materialer og teknikker at kende og får lejlighed til at arbejde med enkle og almindeligt forekommende formproblemer. Der var stor interesse hos eleverne, og da skolerne jo har et storartet formningshus, og det også viste sig muligt at få en kvalificeret lærer, adjunkt H. P. Bertelsen, besluttede vi at gå i gang. Men det viste sig, at vi slet ikke kunne være i vort eget formningslokale. Heldigvis var det muligt at låne et dejligt stort lokale

En cyklende arbejder
med en sav i armen,
hvilken talende tegning
om system i tilværelsen!
Oljede maskinarbejdere,
det prøvede øje,
mureren, i en duft af mørtel,
misundte jeg.

med egen indgang på Søndergades Skole, og det har vi nu selv indrettet til et udmærket velegnet undervisningslokale med alt, hvad der hører faget til. Eleverne er glade, og den nye undervisning spores allerede i gymnasiets kunstneriske udsmykning.

Blå Sal har i sommerferien været underkastet en hårdt tiltrængt restaurering. De tider er forlængst forbi, da alle elever kunne være i salen på én gang; vi har morgensang i gymnastiksalen, og Blå Sal er nu indrettet med fast møblement til sanglokale, men benyttes dog stadig til Huginnarrangementer, fællestimer og forældremøder. Vi har fjernet den faste talerstol og erstattet den med en mindre, transportabel. Væggene er blevet malet i en lysere farve – men er stadig blå – der er kommet helt nyt lyst gulv, og loftet er blevet hvidtet. De fleste af de litterære billeder er taget ned og anbragt i biblioteket, hvor de nok så naturligt hører hjemme.

Men der er ikke gået lang tid siden sidst og iøvrigt ikke

sket store ting. Vort største problem er som sagt, at gymnasiet vokser så hurtigt, uden at vi får mere plads. Vi har igen 6 1. g-klasser, og de er meget store, 28 elever i de tre sproglige, 26-27 i hver af de matematiske. Ialt er der på gymnasiet nu ca. 530 elever og bestemt ikke plads til flere. Også de to andre afdelinger har meget følelige pladsproblemer, og løsningen af dem bliver vor vigtigste opgave i den kommende tid.

Med venlig hilsen

E. Thastum.

Parkering i skolegården forbudt
- sådan i al almindelighed

Få fagfolk med hvem
jeg ikke kunne føre en samtale.
Dog holdt jeg min mund
mellem matematikere.
Og indsigt i finansvæsenet
var mig nægtet.
For talstørrelser, som for ejendom,
havde jeg ingen instinkter.

Fra samfundets hovederhverv til idyl

En landarbejder

af adjunkt Reimer Hemmingsen

Vore dages kolossale forandringer i samfundet giver mange spekulationer, og med vemod ser vi tilbage på det, som vi har forladt, eller det, som vi må forlade. Tilmed kender vi også mennesker, der med hård hånd fejer vore vemodige tanker til side, ja stempler dem som en væsentlig hindring for samfundsudviklingen.

Fornuftige mennesker er de så afgjort, men også de ve-

Verdens lys
faldt det i min lod at opleve,
fra mangroven i troperne
til Manhattan,
fra ungersvendens
fritlevende sværmetilværelse
til fuldbyrdet livs
faste moralling.

modige kan anføre fornuftige argumenter for, at de kun modstræbende vil slippe det gamle og prøvede, og de peger på det uoverskuelige og usikre ved det nye. Kunne en økonomisk forbedring f. eks. gennemføres uden skade, som når lægen bortskærer en vorte, ville ingen indvende noget, til gengæld ville måske kun de skønhedsyge og perfektionisterne ønske dem bort. En nødvendig samfundsforbedring er altid en alvorlig operation, der gang på gang har haft vidtgående følger for hele samfundet og tilmed overrasket menneskene. Disse overraskelser (jeg kunne kalde det den stille revolution og nævne som eksempel indførelsen af den progressive beskatning og dens følger for det danske samfund med dets nuværende pengepolitik) bringer igen behjertede mænd af hus, mænd, som med naturlige anlæg, mod og energi har formået at afbøde mangler, at lede og forsone modsætninger.

Mine gamle latinelever vil nikke genkendende til denne sidste replik og spørge: Hvor står det hos Cicero. Vi synes

at have læst det engang. I talen for Sextus Roscius? Sandt at sige kan det læses hos Cicero, og også min opremsning af vanskelighederne ved gennemførelsen af en landbrugslov er hentet fra ham. Det er nu min hensigt at skitsere den stille revolution med eksempler fra romersk litteratur, og her er det naturligt at valget falder på landbrugserhvervet, dels fordi det er et centralt erhverv, der mister sin position, dels fordi det lever videre i menneskenes fantasi og i litteraturen med alskens pynt i den såkaldte idyl. Endelig valgte jeg romersk landbrug, fordi det som bekendt er interessantere at se et fænomen opstå end dø hen. Her altså præsenteres den begyndende idyllisering af et erhverv. Fremtiden med dens teknik vil bringe lignende eksempler.

Nu først et lille afsnit om Marcus Porcius Cato og hans gård i Sabinerbjergene, dernæst et jordlovsforslag, der afvises af Cicero og tilsidst 2 små prøver på Vergils og Horats poesi.

Marcus Porcius Cato's gaard kender vi fra hans egen bog

Jeg efterlod mine spor
i Spanien,
jeg så Amerika,
Asien, Afrika.
Jeg var løsgænger
på Malakka
og blev en kender
af et nu forsvundet Kina.

om den og senere forfatteres omtale. Han selv blev født 234 f. Kr. i den traditionsrige by Tusculum knapt 20 km sydøst for Rom og hædredes siden med tilnavnet Censorius på grund af sin udførelse af censorhvervet eller nævntes blot Cato Major (den ældste) for at skelne ham fra oldebarnet Marcus Porcius Uticensis, der begik selvmord ved Utica nær Kartago i fortvivelse over, at Caesar havde sejret og republikken var død. Men den gård, som Cato fortæller om, må være den, han arvede i Sabinerbjergene længere mod øst og hvor han levede sin ungdom. M. Porcius Cato ortus municipio Tusculo adulescens versatus est in Sabinis.

M. Porcius Cato var født i kommunen Tusculum (og) levede som ung i Sabinerlandet, fordi han dér havde en ejendom arvet fra faderen, quod ibi heredium a patre relictum habebat. Men allerede 17 år gammel påbegyndte han en fornem romers militære og senere politiske løbebane, dog rummer hans værk de agricultura en så overvældende detailrigdom om bygning af en gård og dens redskaber, dyrkning

og gødskning af afgrøderne, at vi må forestille os, at han ordentlig har brugt sine øjne og øren som ung. Hans værk skal dog ikke forstås som blot en håndbog i landbrug, men derimod som et selvstændigt litterært bidrag. Han har foruden at udmærke sig militært, under den anden puniske krig 218-01 og senere, holdt en lang række taler på Forum Romanum og i senatet. De blev udgivet og 150 år efter læst af Cicero. Også en Roms historie skrev han, hvori der berettedes om de forskellige italiske byers oprindelse og vækst i samme uoverskuelige stil som agricultura. Der nævnes ogsaa et værk om medicinske husråd, et juridisk og et militært værk. Endelig fandtes et digt af ham om den gode, gamle tid, hvor en hest var dyrere end en kok og poesien ikke estimeredes, foruden en samling forskrifter til sønnen, praecepta ad filium, i hvilket sidste forekommer den overleverede sætning til sønnen, der skal holde en tale: Sæt dig ind i sagen, ordene skal nok følge, rem tene, verba sequentur. Både værket praecepta ad filium og de agricultura har et sidestykke i græsk

Men Australien
så jeg aldrig med øjne,
Sydamerika
savnede jeg at se,
Cordillererne,
kondorens hjem,
og mine ønskers mål
Ildlandet.

litteratur. Opdragelsesproblemer beskæftigede blandt andre Xenofon 430-355 f. Kr. i det politiske og moralske værk om perserkongen Kyros, og landøkonomiske problemer behandlede han i skriftet *økonomikos* (= landhusholdning = agricultura). Det er derfor rimeligt at antage, at *praecepta ad filium* og *de agricultura* er tænkt som romerske sidestykker til de græske værker og det eneste bevarede værk af Cato, *de agricultura* må da ses som et romersk forsøg på at definere romersk livsholdning med afstandtagen fra al sproglig pynt og henvisning til nøgterne kendsgerninger og konsekvens i tanken. Værket fremtræder som en endeløs opremsning med ensformig sætningsbygning, der tvinger læseren til at samle sig om det beskrevne. Forfatteren er kun registrator af tingene.

Kapitel 14 lyder således: Hvis man vil slutte kontrakt om bygning af en gård, ny fra grunden, er håndværksmesteren pligtig at gøre følgende: alle vægge som specificeret af sten og mørtel, specielle hjørneste, alle nødvendige bjælker, dør-

tærskler, vinterfolde til køerne, sommerædehække, hestestald, rum til tyendet, 3 rum til kød, et bord, 2 kobberkar, 10 svinestier, et ildsted, hovedindgang og en anden efter ejerens ønske, vinduer, gitre til de større vinduer, 6 glugger, 10 2 fods, 3 bænke, 5 stole, 2 væve, 6 glugger, een lille morter, hvori han støder hveden, en valsemorter, 2 vinperser. Ejeren leverer tømmeret og hvad der er nødvendigt og på byggepladsen og en sav og en lodline (selvfølgelig fælder, tilhugger, tilskærer og forfærdiger entreprenøren tømmeret), sten kalk, sand, vand, avner, jord til mørtelfremstillingen*. Der træffes aftale i tilfælde af lynnedslag efter ærlig mands skøn. Betalingen for byggeriet af en ærlig ejer, som leverer nødvendige materialer og betaler samvittighedsfuldt, (er) 2 sestetier per tagsten. Taget beregnes således: hele tagsten, mangler en fjerdedel (af tagstenen) da regnes med 2 tagsten lig een, tagrendesten lig hver 2, tagrygsten hver lig fire«.

* ler, avner og vand danner en isolerende, ildfast, vandsugende masse, der er ideel i stalde. Min anm.

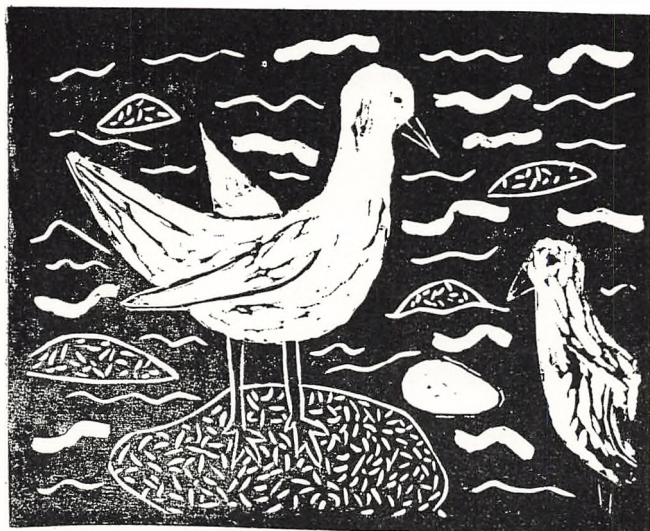
Jeg så Sumbing,
Sindoro og Merapi.
Men Popocatepetl
og Orizaba,
Chimborazo
og Mount Erebus,
Gaurisankar,
undtes det mig ikke at se.

Som man ser, ender Cato kapitlet med en snild beregningsmåde af en nybygning, lidt mere besværlig, men mere nøjagtig end vore dages kvadratmeterpris. Til hver gård hører der små forædlingscentre, planteskoler, hvorfra bonden kan hente nye planter. Cato skriver, kap. 46: »Lav en planteskole på denne måde: Det bedste og luftigste og bedst gødgede sted, der ligner mest den type jord, hvor stiklingerne skal sættes, og således at disse ikke skal bringes for langt fra planteskolen, grav det sted med den store spade, rens det for sten, indhegn det godt og plant så i rækker. Plant en stikling for hver halvanden fod og tryk jord om med foden. Hvis du ikke kan få den langt nok ned, brug en kølle eller en stavrekølle*. Lad stiklingerne rage en fingerlængde op over jorden og smør kogøgødning på spidsen, sæt et mærke ved stiklingen og hak hyppigt, hvis du vil, at stiklingerne skal vokse hurtigt. Originalen lyder: »Seminarium ad hunc modum facito locum quam optimum et apertissimum et stercoro-

* kølle med fordybning, så stiklingen ikke flækker. Min anm.

sissimum poteris et quam simillimum genus terrae eae ubi semina positurus eris et uti ne nimis longe semina ex seminario ferantur eum locum bipalio vertito delapidato circumque saepito bene et in ordine serito, in sesquipedem quoquorsum taleam demittito opprimitoque pede. Si parum deprimere poteris malleo aut matiola adigito. digitum supra terram facito semino emineant fimoque bubulo summam taleam oblinito signumque apud taleam apponito crebroque sarito si voles cito semina crescant.

Selvom det af andre kapitler i værket fremgår, at Cato regner med en forvalter på ejendommen, og ejeren kun jævnligt er til stede, er det et værk, der i hvert fald suggerer et nært forhold mellem ejer og ejendom. Men blandt andet fra kunsthistorien kan vi slutte, at først i det 2. århundredes sidste halvdel begynder afstanden at blive stor mellem bymenneske og landbo, og Forum Romanums bygningsværker var op i det sidste århundrede før Kr. af brændbart materiale.

Et sted i Sydhavet
står der et skær,
betrådt ene
af albatrosser,
ombrust af briser,
med brænding ved foden,
et orgel i søen –
aldrig så jeg det.

Det er derimod klart, at det ikke bare er litterær påvirkning, når Cato beskæftiger sig med opdragelsesproblemer og landbrug, men at den anden puniske krig med plyndringen af Syrakus 212 og Mummius' skattejagt på Korinth 146 har bragt uro i befolkningen. Vi kan tænke os, at der er sket en forringelse af pengenes værdi og at kravet på jord som sikkerhed har været stærkt; kendskabet til den økonomiske udvikling er dog afhængig af fortolkning af højst forskelligartet materiale, så at vi for at få et hurtigt overblik over udviklingen gør bedst i at studere det bedst kendte jordlovsforslag fra år 63 før Kr. fremsat af Rullus og afvist af Cicero den 1. januar 63, den dag, han tiltrådte embedet som konsul. Selve Ciceros tekst kræver et grundigt studium, da den er et pragtstykke af underfundighed, ironi og moralsk argumentation, jeg skal derfor blot her opregne de anførte argumenter, hvoraf flere må være gengangere fra tidligere jordlovsforslag, og eet argument, at vectigalia (afgifter) fra de nye erobringer skulle opkræves uden om skatteforpagter-

ne, hvis betydning derved mindskedes, blev taget op af kejser Augustus.

Den eneste form for kapitalanbringelse er ejendom og jord, og skulle soldaterne derfor have en pension, måtte det være i form af jord; offentlige fonds til støtte for små nye landbrugere til investeringer med langfristede lån eksisterede ikke, og de pengemidler, som søgtes frem ved forslaget, skulle kun bruges til køb af jord, idet staten kun greb ind i det økonomiske liv ved korntildelingerne i Rom. Da nemlig administrationen ud over de etårige politiske embeder var privatmands sag, kunne indgreb se uheldigt ud. Offentlig administration ville betyde magtkoncentration, som ikke var sømmelig for frie mænd.

Den jord, der kunne komme på tale ved en nyfordeling af formuen var fra gammel tid statsjorden dels i Italien, dels i erobrede oversøiske områder. Den fordeltes sædvanligvis i tre dele. Den ene part udloddedes til en gruppe af bønder, en såkaldt colonia, som en hædersgave, der skulle forsvares. En

Til flyverens sensationer
kom jeg et slægtled for sent.
At træde luften!
Fortrolig med ovensynet!
At være hængt op, syngende,
som insektet,
midt imellem et under
og intetheden!

colonus havde yderligere pligt til at være soldat i tilfælde af, at staten ønskede det. Også dette gav udbytte, selvom de fjernere krige tvang ham til at holde fremmed arbejdskraft, herunder slaver. Den anden part af statsjorden blev tilskrevet enkeltpersoner ved en assignatio viritana som hædersgave. Endelig blev sidste trediedel udnyttet af borgere mod en ringe afgift og med tilbageleveringspligt. Denne sidste form kaldtes possessio, besiddelse, i modsætning til dominium, ejendom. Sådan en possessio udøvede Titus Roscius ved 10 af Sextus Roscius' godser i Umbrien. Allerede tidligt søgte man at begrænse possessio. Ved de licinske love i 367 fastsloges det, at en enkelt mand kun måtte råde over 250 tønder land possessio, men hvor udmærket en sådan lov kunne være i social henseende, hindredes også ofte udnyttelsen af jorden, eller den formuende benyttede sig af stråmænd. Efter anden puniske krig skete en mægtig udvidelse af statsjorden med samme fordeling mellem coloniae, hæderspersoner og udnyttelse ved possessio.

Det betød i sig selv en kraftanstrengelse for samfundet, og muligvis har hæderspersonerne, samfundets støtter, og ridderstanden, der kunne udnytte jord ved possessio, måttet tage sig af broderparten. Til ridderstanden var også knyttet de store kompagnier, hvor også den mindre formuende indskyder havde sin andel. Disse kompagnier sørgede for skatteopkrævning overalt i riget hos de undervungne folk. Skatten blev simpelthen udliciteret i Rom, hvor man foruden at tage hensyn til gevinsten også så på de politiske muligheder. Kom et kompagni, societas publicanorum, i vanskeligheder, var der mulighed for revision af kontrakten. De alene kunne stille tilstrækkelige garantier og garantierne var alene at finde i statsjorden. Denne jord var altså en kilde til stadig bekymring, og mange interesser tørnede her sammen. Dels var spørgsmålet om investeringer på denne jord vigtig. Hvem investerer meget, hvis besiddelsen er usikker? Dels havde kompagniernes soliditet betydning for investeringer andet steds. Dels fandt man, at kornuddelingen for en ringe beta-

Gerne klamrer
man sig til kloden,
fuld er den
af megen fagerhed.
Hvor almindelig rigdommen,
hvor hyppigt miraklet,
lifligt og kvægende:
Jeg mener kvinden!

ling eller gratis til fattige romere var moralsk forkastelig, selvom det var en ringe ting i forhold til de beløb, der er blevet anvendt i taknemmelighed for tjenesteydelser af enhver art. Tiberius Gracchus, myrdet 133 f. Kr. af senatoren P. Scipio Nasisa, fik gennemført en stadfæstelse af den licinske lov fra 367 f. Kr., men med garanti for alle besiddere af possessio, at de 250 tønder land skulle overgå til ejendom, dominium, vederlagsfrit. Yderligere skulle indtægterne fra Pergamon, et kongerige ved Sortehavet, indgå som et fond for de nye bønder. 73.000 fik jord efter denne lov, der ikke senere blev ophævet, idet det var tilstrækkeligt at benytte en paragraf i loven om, at tvivlstilfælde skulle afgøres af konsulterne for at lamme den. Broderen Gaius Gracchus' reformforslag blev vraget for en jordlov 118 f. Kr., i følge hvilken al possessio overgik til dominium 111 f. Kr., altså virkelig eje mod en rente, der skulle indgå i et fond til kornuddeling i Rom!! Publius Servilius Rullus' jordlovsforslag den 1. januar 63 påbød salg af statsjord, erhvervet af staten siden

88, altså fra Sullas tid, uden for Italien. Et timandsudvalg (decemviri), denne gang ikke et tremandsudvalg (triumviri), skulle have ret til på stedet at gennemgå al den statsjord, der var blevet nævnt i forslaget. Et sådant udvalg havde vidtgående beføjelser og ikke steds- eller tidsbegrænset myndighed (imperium), (dog højst 5 år), og for dette udvalgs vedkommende var det nævnt i forslaget, at dets afgørelser ikke skulle kunne appelleres, vel sagtens for at loven ikke skulle lammes. Salget skulle foregå på stedet og ikke i Rom. Det betød, at provinsboerne havde en fortrinsstilling over for kompagnierne ved køb af de tidligere fyrstelige domæner. Politisk betød det en decentralisation og en forøgelse af de undertvungnes magt. Var salget sket i Rom, havde stor kapitalen været køber. Caesar regnedes for sikkert medlem af kommissionen, der straks ville erklære den ægyptiske konges domæner for statsjord. Kong Ptolemaeus Alexander II var blevet myrdet år 80, men skulle forinden have testamenteret sit rige til Rom; ægypterne havde indsat en Ptolemaeus

Hvad er så blændende
som blonde kvinder!
Også de ravnsorte
fandt jeg henrivende.
Mægtigt fængslede
mig malajinden.
Min halve sjæl
hørte hjemme ved Jangtse.

Auletes, og han havde siden søgt anerkendelse i Rom blandt andet ved at købe sig venner blandt senatorer og riddere. Blev hans privatejendom erklæret for romersk statsjord, ville de miste en indtægt. Caesar ville komme i en god position over for Pompejus. Sidstnævnte afsluttede netop nu den langvarige krig med Mithridates IV (krigen varede med afbrydelser fra 88 til 63), og Caesar ville kunne kræve fuldt regnskab af ham. Det kunne føre til borgerkrig, idet man ikke kunne vide, om Pompejus under de vilkår ville opløse sin hær, når han kom tilbage. Det gjorde han dog, men måtte til gengæld vente i 4 år på at give sine soldater jord; det skete efter, at triumviratet var dannet år 60 og Caesar var blevet konsul år 59. Den jord, der skulle opkøbes i Italien for den solgte statsjord i provinserne, var privat, og man havde først og fremmest tænkt sig at købe i Kampagnen syd for Rom og i Etrurien nord for Rom. Censor skulle fastsætte en pris for denne jord og salget ville let få karakter af ekspropriation, tilmed var Kampagnen statens vigtig-

ste indtægtskilde i tilfælde af, at provinserne faldt fra. Cicero bruger også dette argument, vel vidende, at al possessio var blevet privat eje 111 mod en vis rente til kornfonden. Ville befolkningen i Rom mon finde sig i en mindskelse af kornfonden? Ville den kunne regne med den samme strøm af letfordærlige madvarer under nye ejere? Forholdet til vasalstaterne blev også berørt ved lovforslaget, idet en årlig afgift skulle lægges på statsjorden, og timandsudvalget skulle afgøre, hvad der var statsjord. Men kong Hiempsal af Numidien kunne få sin stilling svækket og måtte frygte oprør, hvis hans undersåtter så hans autoritet mindsket på den måde. Ydermere skulle afgiften opkræves af decemvirerne uden om kompagnierne, der skulle se deres stilling rokket i Italien, uden at de fik kompensation i provinserne. Det var også en mistillidserklæring til kompagnierne samtidig med, at timandsudvalget uden kontrol skulle have den største magt. Var det andet end, at despoti afløste fri mands styre? Pompejus' soldater skulle have en andel i byttet, spoliae, fra kri-

Hvem nærrede ikke som yngling
et enormt ønske
om kort og godt ved gunstig
lejlighed at gifte sig
uden undtagelse
med hvert eneste
farvede eller ufarvede
fruentimmer på jorden?

gen mod Mithridates; det havde soldater vundet hævd på i den grad, at de i krige, hvor der intet bytte var, fik udbetalt en normalandel. Quæstoren vurderede byttet og udbetalte efter soldaternes rang, men Rullus' forslag indeholdt bestemmelse om, at generalerne (herunder Pompejus) skulle lade alt bytte, der ikke blev anvendt in honorem deorum (til gudernes ære) d.v.s. til offentlige bygningsværker, overgå til timandsudvalget. De stolte generaler skulle føle den ydmygelse at aflægge regnskab. Krigsførelse var et frit erhverv, og mange gamle generaler i senatet følte ikke alene forargelse over det principielle i forslaget, men også ængstelse for at fremlægge regnskab for krige fra Sulla's tid til 63. Sulla's søn havde været under anklage i 66. Crassus og Catilina havde erhvervet formuer under Sulla for blot at nævne et par ting. Soldaterne skulle i stedet modtage jord af timandsudvalget, som faktisk derved kom til at spille generalens rolle, og det uden at folkeforsamlingen, som ellers, skulle sanktionere jordfordelingen. Igen var der altså et eksempel på,

at timandsudvalget skulle handle despotisk, regie, og friheden og taknemmeligheds- og afhængighedsforholdet, hvorpå staten byggede, blev mindsket.

Alle de argumenter, jeg her har opregnet, måske lidt for summarisk, vil *vi* naturligvis vurdere på anden måde end samtiden, fordi vi kender den senere histories forløb. Vi ved, at skatteforpagterne mistede deres betydning ved at Augustus lod skatten opkræve uden om dem. Vi ved, at Romerriget langsomt decentraliseredes, og de fornemme hellere opholdt sig på deres gårde end i Rom. Deres arbejde politisk-økonomisk lå ikke mere der. Men som Rullus' jordlovsforslag fremtræder i Cicero's tale, var det alt for radikalt til at vælgerne uden at blive dirigerede, ville stemme for det. Men hvorfor blev det fremsat i den form og på den tid? Ja, det kunne være, at Pompejus' modstandere ville indgyde denne folkehelt nogen usikkerhed, netop nu da han stod som den mægtigste mand i riget med de mest ekstraordinære beføjelser til at slutte fred mod øst og ordne vasalstaterne

Et andet ønske
som ikke kunne opfyldes
var, om blot for få øjeblikke,
selv at være et fruentimmer.
Hvem der var vakker!
Og i vinden mellem mandkønnet
og blev krøllet uigenkendeligt
af et karlfolk!

bona fide et ex re publica, d.v.s. efter bedste skøn og i statens interesse. At han var en folkehelt, viser alene det faktum, at Lucullus, der endelig havde bragt Mithridates i knæ, blev afsat af folkeforsamlingen og kommandoen overdraget Pompejus. Også Cicero var gået stærkt ind for denne ordning. Men forslaget, som det her er skitseret, er radikalt i sin form, så radikalt, som det må være i et samfund, hvor de forskellige grupper har fastlåst strukturen i en sygelig angst for at miste noget. De enkelte interessegrupper, factiones, prøver ikke offentligt og uhildet at tilpasse samfundsmaskineriet til en ændret virkelighed, men taler derimod smukt om almenvellet, salus rei publicae og om fortidens samfundsbevarere. Reformatorerne, som i 63 er særlig aktive, men knækkes med afsøjringen af Catilina, kan efter triumviratet mellem Crassus, Pompejus og Caesar notere en mindre gevinst ved et jordlovsforslag, som alene skaffede Pompejus' soldater jord i 59. De håbede under Caesars eneherredømme på en kraftig gældsafskrivning, men fik kun tre måneders ren-

tefrihed ved den julianske kalenders indførelse, derimod blev det forbudt at samles i politiske klubber. Senator- og ridderstanden led frygtelige tab for ikke at tale om civilbefolkningen i de mange borgerkrige.

Fra den ældre Cato's skrift om landbruget udgik en betydelig virkning ned igennem tiden. Det inspirerede den senere landbrugsliteratur. Den lærde Varro på Cicero's tid skrev et videnskabeligt værk om de re rustica, og Columella fulgte efter i det første århundrede efter Kristus, men begge har rene afskrifter af visse afsnit af Cato's værk. Det blev også en yndet modvægt mod det forfinede, nuancerede, uoprindelige byliv. Allerede Cicero kan anvende det som en litterær kliché, og det skyldes, at det foruden at bringe saglig oplysning kunne tjene ungdomsopdragelsen og understrege den nationale egenart, opdragelse og egenart naturligvis her forstået som fiktive størrelser, som program.

Cicero bruger klichéen i talen for Sextus Roscius år 80 ved retorisk at spørge: »Hvilke interesser roses især af familie-

Det man savner
søger man,
Platons tanke,
sin tabte halvdel.
Hvor i verden,
hvorhen man vinkedes,
syntes man ikke man skimtede
sin skæbne?

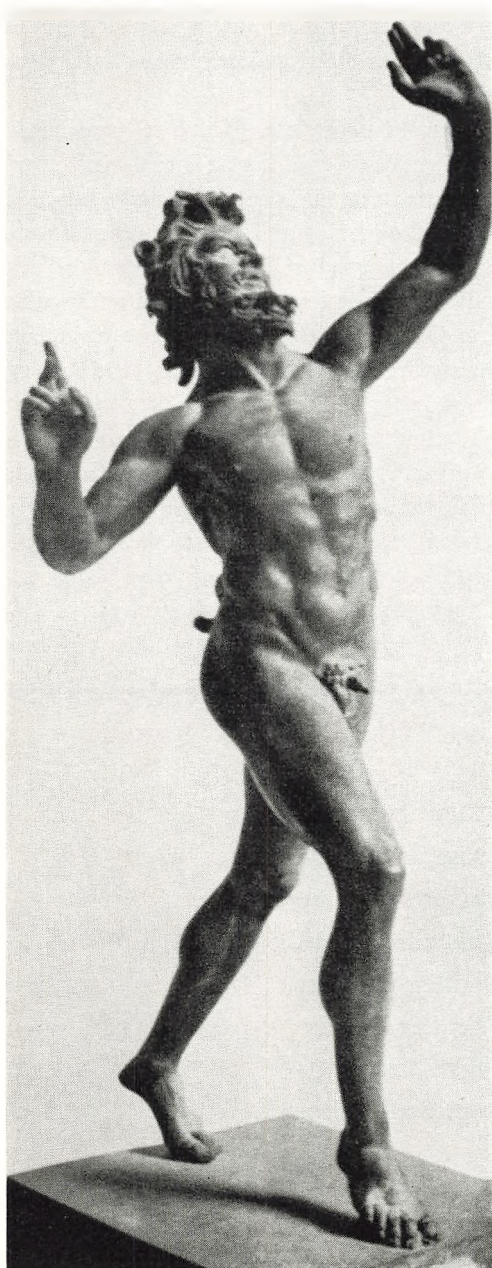
fædre? Ikke blot lægger sønnerne sig efter landbruget efter fædrenes ønske, men de er selv oprændte af den interesse og anser et sådant liv for at være det hæderligste og behageligste, og anklageren ville være en latterlig person, hvis han levede på de tider, da de kommende konsulter hentedes fra ploven som hin Attilius (konsul 267), der var ved at så, da udsendinge traf ham.« I år 44 (det år, Cæsar blev myrdet), skriver han i skriftet Cato Major eller om alderdommen, de senectute, om landbrugets og landlivets glæder. Den gamle mands vigtigste funktion er at arbejde ikke for sig selv, men for det kommende sekel, og Cicero citerer en digter fra ca. 200 år før Kr. Statius, der siger: Han planter træer, som skal gavne det næste sekel »serit arbores, quae alteri saeculo prosint«. Det hårde liv på landet, der tvinger mennesket til moralsk liv, set med en bybos øjne, får i alderdommen et æterisk skær, men alle livsaldre gennemstrømmes af den fællesskabets ånd, der udgår fra landbruget. Den er diamentralt modsat den sportslige naturnærhed, som Jugurtha, Catilina

og ærkefjenden Hannibal hengiver sig til. Det er bare en individuel træning, der er ligefrem antiromersk i sin hensynsløshed og egoisme.

Om Jugurtha skriver Sallust (kap. 6) non se luxui neque inertiae corrupendum dedit. Han lod sig ikke ødelægge ved vellevned og lediggang, men som det er hint folks skik, red han, kastede med spyd og kappedes i løb med jævnaldrende og fordrev den meste tid med at gå på jagt. Han var den første eller blandt de første til at jage løver og andre vilde dyr, for det meste var han i virksomhed og talte yderst lidt om sig selv. De samme egenskaber tillægges Hannibal og Catilina. De sov på den bare jord under soldaterkappen og hærdede sig ved at sulte og tørste og byde sig selv alle anstrengelser. Men prisen er inhumana crudelitas, perfidia plus quam Punica, nihil veri, nihil sancti, nullus deorum metus, nullum jus jurandum nulla religio: Umenneskelig grusomhed, mere end punisk slethed, intet er sandt eller helligt, ingen gudsfrygt, ingen edsforpligtelse, ingen ærefrygt.

Men hvem bedårede
som danske kvinder?
Hvem var kønnere,
mere kunstløse?
Stille vidundere,
dem er da viet
disse strofer,
døtre af Danmark.

Dansende Faun

Livet på landet indtager simpelthen en formidrende rolle mellem det barbariske liv uden for fællesskabet og det forfinede, demoraliserende byliv, og dets centrale placering forklarer også den rolle, det spiller i kulturdebatten. I stedet for at tale om at leve på landet taler man mere abstrakt om livet på landet, ja, man kan udtrykke sig endnu mere abstrakt og med et enkelt ord udtrykke en hel række positive elementer i ordet landlivet. Kulturfilosoffen har nu et stikord, som han kan modificere efter sit behov, og f. eks. tale om landlivets glæder. Han kan kombinere ved at lade mytologiske væsener optræde i det romerske landskab, men så er han fuldstændig uden kontakt med det romerske landbrugs virkelighed. Han skriver om en anden virkelighed, en ny tilværelse med dens problemer, og skriver for en udvalgt skare, der repræsenterer den nye virkelighed.

En ny virkelighed kan altid kun tale til en mindre gruppe, her måtte det blive overklassen, det være sagt uden social fordømmelse. To digtere sættes nu som afslutning op som forskellige eksempler på den skitserede udvikling. De er samtidige med kejser Augustus og taler hver på sin måde til den nye gruppe. Vergil udtrykker en mere naturnær position, men vel at mærke i gamle Cato's ånd. Læseren vil se af det oversatte sted, at det simpelthen er en digterisk gengivelse af Cato. Det drejer sig blandt andet om det ofte citerede sted hos Cato, hvor han taler om, at slaverne også kan holdes til arbejdet på helligdage, blot må man her ikke opfatte det i kristen ånd, men snarere i den mening, at man ikke må begynde et nyt arbejde en mandag, idet helligdag dækker over begrebet dies nefas, dag, uegnet til visse arbejder. En overtrædelse ville betyde en svækkelse af en persons ærefrygt over for guderne. Vergil skriver i digtet om landbruget, Georgicon 1, 257:

»Ikke uden nytte betragter vi stjernernes op- og nedgang og de uforanderlige år med 4 adskilte årstider. Hvis den kolde regn holder landmanden inde, gives der mange ting at fremskynde, som senere under en skyfri himmel skal hastigt gøres. Plovmanden skærper det sløve plovjerns spids, huler

trugene af træ og trykker tegn på kvæget eller nummererer dyngerne, andre spidser pæle og tvegrenede forke og laver Amerinske tove for den bøjelige vin. Nu kan den lette kurv flettes af brombærranken, nu tørres frugterne over ild, nu knuses de på sten.

Ja, guders og menneskers lov tillader visse arbejder på heligdage: ingen ærefrygt forbyder at grave grøfter, at indhegne kornet, at sætte fuglesnarer, at brænde tjørn og give den brægende hjord et rensende bad i floden, ofte belæsser driveren det træge æsels sider med olivenolie eller billige frugter og vender hjem igen med skærpesten til kværnen og en klump af den sorte beg.«

Hos Horats kombineres landlivet med græske mytologiske elementer. Ved denne kombination opnås, at ingen vil finde på at tro, at det drejer sig om det virkelige landliv. Det er sprogligt udtryk for en anden virkelighed, den almenmenneskelige, uafhængig af den situation, han eller hun måtte befinde sig i. Man trættes vel nu af hele det mytologiske apparat og ville ønske en ganske fin hentydning, men er det ikke, fordi man synes at kende det digteriske kunst-

greb: ved mytologi at omskabe idyllen; for overophobning af sproglige midler for at understrege en ny virkelighed findes stadig, tænk blot på det absurde teater, som lader hånt om alt andet i tillid til, at tilskueren, det moderne menneske, er umættelig og utrættelig i at høre om sig selv og sin situation.

Horats oder, bog I nr. 17: »Den hurtige Faun ombytter ofte Lyceum (Pan's bolig) med det skønne Lucretil (nær Horats gård i Sabinerlandet) og forsvarer mine geder mod den brændende sommer og de regnfulde vinde. Trygge og skjulte i den sikre lund langt fra alfarvej søger den stinkende buk's ægtefæller timian, og de små lam frygter hverken de grønne slanger eller Mars's ulve, når det skrånende Usticadas dale og glatte sten genlyder af den blide hyrdefløjte, oh, Tyndaris. Guderne beskytter mig, de elsker min pietet og min muse. Her vil i rigeligt mål overflødighedshornet strømme over af landets gaver, her i den tilbagetrukne dal vil du undgå hundestjernens hede og synge om Penelope og den havblå Circe til Teios's lyre.«

Brev fra Afrika

Fra Kirsten Damkier (dim. S. 1965) kom der i forbindelse med elevstævnet i maj 66 følgende rejsebrev:

Mbeya, den 12/5 -66.

Kære forhenværende klassekammerater, nuværende kolleger.

Da jeg hører, at I skal have elevmøde, synes jeg lige, jeg vil sende jer en hilsen. Det er jo desværre temmelig udelukket, at jeg kan tage et smut hjem til dagen. Helt sjovt kunne det

Nogle af »mine« piger.

Mbeya er fuld af blomstrende julerose buske.

ellers være at hilse på jer igen og høre, hvad I har oplevet i den mellemliggende tid. Jeg kan ikke begribe, at der er gået et år siden vi forlod 4. s., riden flyver da af sted. Nogle af jer har jeg da heldigvis forbindelse med, og andre hører jeg om nu og da, mest når I får børn og sådan noget.

Siden september sidste år har jeg nu haft adresse i Mbeya, der ligger nede i det sydvestlige hjørne af Tanzania. En hyggelig lille by, ca. halvt så stor som Silkeborg, der ligger omgivet af bjerge, meget idyllisk. Vi bor i 3000 m.s højde, så klimaet er godt og køligt for en europæer. Fra november til maj har vi den varme tid (sommer), der samtidig er regntiden, hvor det regner hver dag, en to/tre to-timers byger, men ellers er her mellem 25 og 30 grader. I maj går vi ind i tør-tiden, hvor der kun yderst sjældent falder regn, og temperaturen kan

gå helt ned til frysepunktet om natten. I andre dele af landet er det anderledes. I Dar-es-Salaam f. eks. kommer de sjældent under 25 grader og tit op mod 40, hvilket kan være et hårdt klima at arbejde i.

Min skole er en pigekostskole med 180 piger i 7. og 8. klasse. Vi er for tiden 6 lærerinder, deraf 4 afrikanske, en amerikansk frivillig og jeg, men vi synes altid, vi er for få lærerkræfter og håber på at få en ekstra lærerinde engang. Men det er der nu ikke megen udsigt til, da lærermanglen er fortvivlende, jeg vil anslå at ca. 1/3 af alle lærere er frivillige af alle mulige nationaliteter, og endda er der mangel. Vi har kun afrikanske elever plus et par half-caste. På nogle skoler er der blandede asiatiske og afrikanere, på andre næsten kun asiater. Europæerbørnene bliver sendt hjem til deres respektive hjemlande at gå i skole. Det er rart med afrikanske børn, de er langt de nemmeste at undervise, der er næsten ingen disciplinære problemer. Det betyder så meget at få en uddannelse her, at man ikke har tid til pjat i skoletiden. De fleste af pigerne er første generation, der går i skole. De kommer langt ude fra de små landsbyer, hvor de i deres første fem år er blevet undervist på missionsskoler eller regeringsskoler, der nu efter uafhængigheden (1961) er ved at blive almindelige. Efter 8. kl. eksamen går ca. 20 procent til secondary school, resten kan enten læse til lærere, sygeplejersker, eller komme på kontor, dvs. hvis de altså har bestået eksamen, ellers er det tilbage til landsbyen, og for pigernes vedkommende til ægteskab, det er det eneste man kan bruges til uden eksamen.

Fagene er de samme som hjemme. Jeg underviser i år i geografi i begge klasser, fysik i 7., engelsk i samme og håndarbejde og gymnastik i 8. Da jeg først kom hertil og begyndte at undervise den næste dag, var det med angst og bæven jeg gik ind i min klasse. Jeg så ikke ret meget den dag, de 45 sorte ansigter flød ud i et, og bedre blev det ikke, da jeg skulle til at skrive navne ned og lære dem, det så helt håbløst ud. (Hvad mener I om Vupevuki, Nziamizie, Anyambilile, Chaisiku, etc.?) Heldigvis var der dog også nogle gode engelske navne, der var nemmere at lære, ja, vi har endda en Marianne, hvilket

da vist må være dansk. De fleste europæiske navne kommer fra missionærene, man påstår, at de i visse egne nægtede at døbe børnene, hvis disse ikke fik europæiske navne i stedet for de indfødtes. Lige efter independence blev det vedtaget, at man ikke længere skulle have sin fars fornavn som efternavn, men hans efternavn, og så skiftede alle efternavn, mange skiftede desuden fornavn, for når det nu skulle være, kunne man ligeså godt gøre det grundigt, så Atuganile Anthony blev til Margareth Mtafya o.s.v., så var det for lærerinderne om at lære deres »nye« elever at kende.

Det er absolut ikke svært at undervise. Fordi vi er en regeringskole og en forsøgsskole, har vi masser af bøger og hjælpemidler, mens andre mindre heldige skoler kun har blyanter og et stilehæfte per mand per termin. Det var selvfølgelig en

En flok børn til sportsfest på stadion.

Dar-es-Salaam havn.

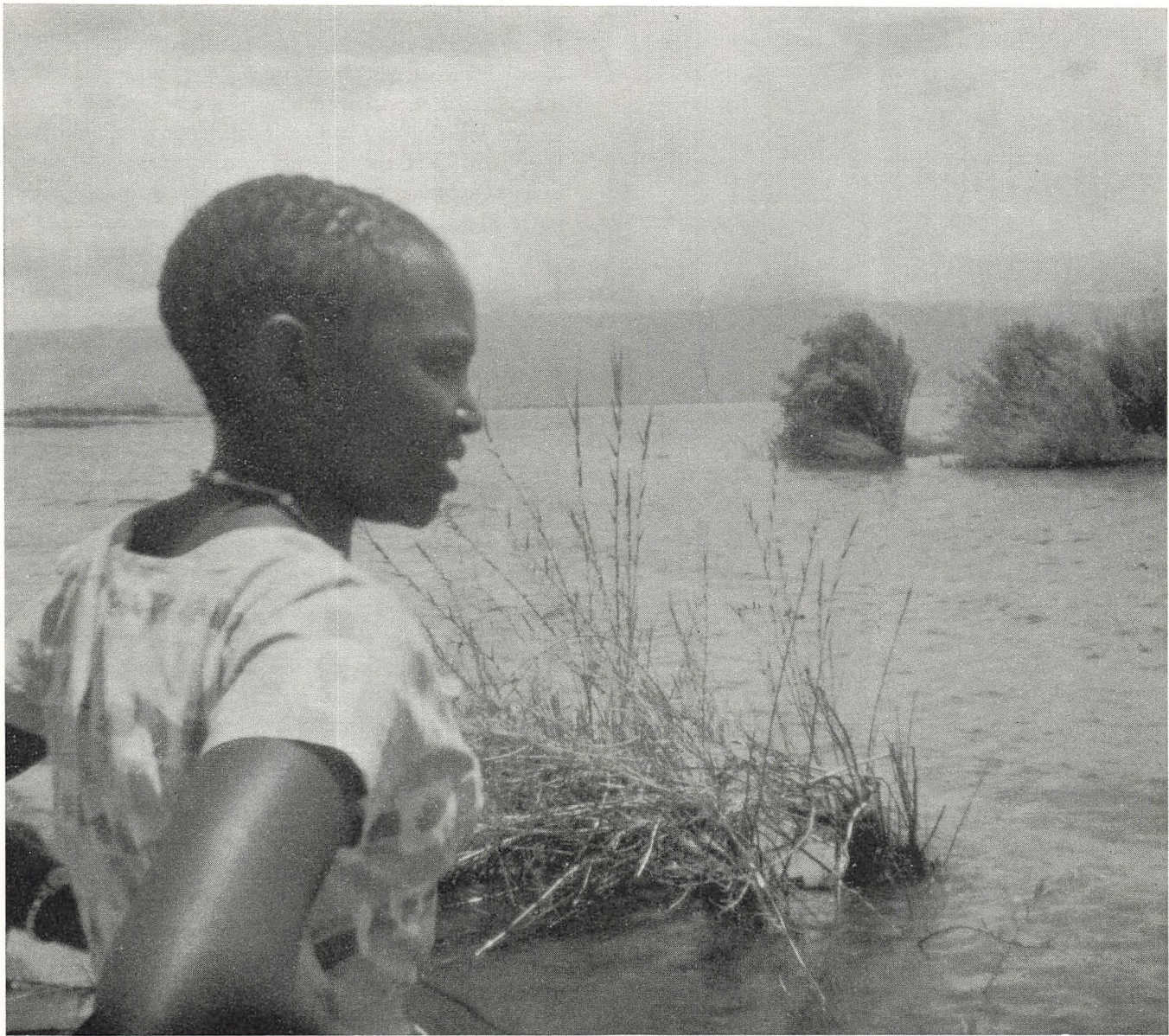
forandring at komme til at undervise på engelsk; i min første matematiktime bevæbnede jeg mig med en kilometerlang ordliste, men forbavsende hurtigt lærer man de almindeligste udtryk, fordi man bruger dem hele tiden. Og så lærer man også sammen med børnene. De bliver undervist på swahili de første seks år, og når de så kommer til os, er alt på engelsk, så det er en omvæltning for dem, men der er ingen tvivl om, at det er måden at lære engelsk på.

Vi har 45 elever i klassen. Det er alt for mange. Når man som jeg er temmelig lille, ser man aldrig dem bagest i klassen, og en individuel undervisning eller hjælp er umulig; man må bare undervise og så håbe på, at så mange som muligt hænger på. Lærerne har 30 undervisningstimer om ugen, eleverne 40. Det er et hårdt liv at være kostskoleelev. Pigerne

står selv for madlavningen, vask, rengøring, pasning af en kæmpehave, og hvad der ellers er at lave. Søndag morgen er der kirkegang til de forskellige kirker. Det er ugens højdepunkt, for det er det eneste tidspunkt pigerne kan forlade skolens grund. Vi har jo ansvaret for pigerne og passer godt på dem, så forældrene kan være trygge ved at sende dem til skole. Det er stadigvæk ikke alt for eftertragtelsesværdigt at være pige i Tanzania i dag. Hjemme i landsbyen har hun ikke meget ret. Det sker efter hver ferie, at nogle af pigerne ikke vender tilbage til skolen fordi de er blevet gravide eller er blevet giftet bort. Det er dog en fremgang, at det nu ved lov er forbudt at gifte piger under 14 år væk, skønt det tager sin tid for en lov at nå helt ud til landsbyerne. Og det er et kæmpe-

Kokosplante på Zanzibar.

Tre små fyre på Zanzibar.

fremskridt, at pigerne i det hele taget går i skole, men det sker sikkert også kun, fordi det er blevet et prestigespørgsmål at have så mange børn i skole som muligt.

Pigerne bor på store sovesale, og de har ikke andre steder, hvor de kan være sig selv. Lærerinderne har hver et lille hus. Det er ikke nogen luksusvilla efter danske forhold, tre værelser, cementgulv og wc over gården. Men jeg er dog henrykt for at have eget hus. Vi har en dejlig pejs i stuen, og når vi er nogle mennesker samlet og sidder og drikker kakao og spiser småkager, alt mens verdenssituationen bliver ordnet, så er her faktisk så dejligt, som jeg kunne ønske mig.

Der er heldigvis nok mennesker at komme sammen med og blive venner med. Da der ikke er mange forlystelser i

Mbeya med undtagelse af biografen, er der en masse privat komsammen. Først og fremmest kommer jeg sammen med lærerinderne her, som er på samme alder som jeg og vældig søde. Gennem dem lærer jeg deres venner at kende. Her vrimer med amerikanske frivillige, hvoraf jeg er venner med nogle og godt kunne undvære resten, amerikanere er nu amerikanere. Og der er åh så engelske frivillige, som nu er meget flinke. Så er der også nogle politiske flygtninge fra Sydafrika, som ikke er de mindst interessante at omgås. Og endelig nogle danske, der er ansat af regeringen. Vi diskuterer en masse politik, det er så dejligt internationalt at snakke om, og man bliver så gode venner, når man bliver enige om at de, der regerer verden i dag, faktisk ikke er noget bevendt. Religion er også et godt emne, for der er vi så dejlig uenige, vi er jo af alle mulige religioner og sekter. Og så diskuterer vi selvfølgelig også skole.

Jeg har heldigvis god tid til at læse og til andre fritidsinteresser. Der er en masse afrikansk litteratur, det er meget interessant, det syntes jeg allerede hjemme, men her hvor man er midt i det hele, er det selvfølgelig endnu bedre. Også historie er der skrevet en hel masse af, sommetider har man en meget tydelig fornemmelse af, at være midt i selve historien, der sker jo hele tiden noget her i Afrika. Jeg har en pige til at gøre husarbejdet for mig. Grace er en af de uheldige, der ikke går i skole, fordi hendes familie ikke har råd til at betale. Hun taler kun swahili, men med ordbog i den ene hånd, og med det lidet swahili, jeg har lært indtil nu, kan vi godt forstå hinanden. Vores største fejltagelse forekom en dag, da jeg troede hun fortalte, at hun havde været fuld, og det så viste sig, at hun i virkeligheden sagde »undskyld, jeg kommer for sent«! Det er meget sjovt at lære swahili, men det tager sin tid.

Som lærer i Tanzania kan man ikke klage over ikke at have ferie nok. For det første holder vi fri både på de kristne og de muhammedanske helligdage plus nationaldagene, som en ny stat har en del af. Dernæst har vi 5 ugers sommerferie i december, 4 uger i april, og 3 uger i august. Som frivillig er man selvfølgelig henrykt for ferierne, for det betyder, at man kan

komme ud at se sig om. Jeg har netop været tre uger i Dar, for at få et indtryk af hovedstaden. Livet der er ikke meget forskelligt fra livet i en større dansk by, man kan gøre omtrent de samme ting, gå i biografen, på museum, ud at spise. Der er mange luksushoteller, for Tanzania er ved at blive et turistland, etc. Desuden kan man i forretningerne købe alt, hvad man har brug for. Og så er der en ting, man ikke kan hjemme, det er at bade i fri luft hele året rundt, der er en dejlig strand i Dar. Til Dar var jeg så heldig at få kørelejlighed, men hjemad måtte jeg tage bussen. De knap tusind kilometer tager 22 timer. Vejen er for det meste en grusvej, og i regntiden ikke meget af en vej i det hele taget. Man er dog ved at planlægge en ny vej, for det er vejen til Zabbia, og de store olietankere, der kører fra Dar til Zambias kobberbælte for tiden, har næsten ødelagt vejen. Det er imidlertid en oplevelse at tage med bussen. Man får et godt indtryk af Tanzania, når man sådan kører tværs gennem landet. Det meste af vejen går gennem savanneland, nogle steder dog afbrudt af høje bjerge. Et sted kører man gennem et vildtreservat, og det er ikke ualmindeligt, at bussen må stoppe for en elefant på vejen, de er så grusomt langsomme til at flytte sig og så ser de iøvrigt så små ud her i deres rette omgivelser. Små aber leger også på vejen, og giraffer, som er Tanzanias nationaldyr, kan man se rage op inde på savannen. Man kan køre mange kilometer uden at møde mennesker og se huse, for hvor der ikke er mulighed for kunstvanding fra en flod eller sø, er der ikke vand nok for agerbrug. Massevis af land ligger således øde hen til den dag, hvor det er muligt at kunstvande. Nogle steder ligger der dog små landsbyer, rigtige »negerhytter«, som man altid ser billeder af derhjemme. Børnene løber nøgne omkring, og kvinderne sidder og snakker uden for hytterne, hvis de da ikke slider med hakken i marken eller er på vej fra brønden med en vandkrukke på hovedet. De er klædt i en kanga, som består af to stykker stof, som de slår om sig, et af dem om hovedet for at beskytte sig mod solen. De små børn bærer de selvfølgelig fastgjort på ryggen, og så snart storesøster er blevet omkring fem år får også hun en af de mange små søskende på ryggen.

Det er det gamle traditionelle Afrika, man ser her, en kæmpeforskel fra det moderne liv, der leves i byerne.

Jeg tror, jeg må til at slutte. Jeg håber jeg har givet jer et indtryk af livet her. Det er måske for meget at håbe, at jeg også har givet jer lyst til at ombytte jeres katederstol i Danmark for en i Tanzania. Dog ville det være det allerbedste. I ville bestemt ikke fortryde det, hvis I tog springet. Nå, jeg skal ikke propagandere. Jeg ved jo også, hvordan mange af jer har

En af vore lærerinder.
Det tager flere timer at rede håret ud og bagefter flette det, — men så skal det ganske vist også kun gøres et par gange om ugen!

en gæld at slås med plus militærtjeneste, som dog snart må være aftjent for de fleste af jer.

Forresten er det da også muligt at tage på ferie i Tanzania, selv fra Danmark. Jeg har ladet mig fortælle, at der er arran-

Vores allesammens Teena.

geret rejser til et par tusind kroner, det skulle da være til at overkomme. I kan komme og bo hos mig så længe I har lyst!

Hvis jeg kan være til nogen hjælp skolemæssigt set, er I velkomne til at skrive. Jeg mangler en engelskklasser, som mine børn kan korrespondere med efter jeres sommerferie, så hvis nogle af jer er interesserede, vil jeg meget gerne høre fra jer.

Til sidst vil jeg ønske hvem det måtte angå til lykke med forlovelser, bryllupper og børn!

Håber I må få en god gamle elevs fest!

Mange hilsener til jer alle.

Kirsten Damkier

(dim. Th. Langs Seminarium 1965)

Seminariegruppens
stævne
lørdag efter
Kr. Himmelfartsdag
(den 6. maj)
Program følger.

husk!

Th. Langs Skolers lærere

A

S. Albjørk, sem. lektor, cand. mag.
Bent Andersen, sem. lektor.
Torben Andersen, øvelsesskolelærer.

B

Torben Berg, adjunkt, cand. mag.
H. P. Bertelsen, adjunkt, cand. mag.
Kresten N. Bjerg, øvelsesskolelærer.
J. P. Randløv Boes, øvelsesskolelærer.
Axel Brygmann, adjunkt, cand. mag.
Ole Bundgaard, kommunelærer.
H. Bøttger Jensen, lektor, cand. mag.

C

Finn Christensen, adjunkt, cand. mag.
Givskov Christensen, talekonsulent.

D

Rich. Damm, sem. lektor, cand. teol.
Aase Detlefsen, adjunkt, cand. mag.

E

Georg Enemærke, forstander.
Kristine Enemærke, øvelsesskolelærer.
J. Erichsen, adjunkt, mag. art.

G

Helge Grell, Sognepræst, cand. theol.
K. Gro-Nielsen, sem. rektor, cand. psych.
S. Grøn, sognepræst, cand. theol.

H

Inge Hansen, øvelsesskolelærer.
Karen Heilesen, øvelsesskolelærer.
M. L. Hauschildt, gymnasieoverlærer.
Reimar Hemmingsen, adjunkt, cand. mag.
Marie Holm, øvelsesskolelærer.
Else Holst, sem. lektor.

J

Ejnar Jensen, viceinspektør.

Inger Jensen, øvelsesskolelærer.
Karen Margrethe Jensen, øvelsesskolelærer.
Sv. E. Jensen, lektor, cand. mag.
Aase Haarup, øvelsesskolelærer.

K

Nils Kjærulf, lektor, cand. mag.
Ulla Kjærulf, lektor, cand. mag.
Heine Klausen, adjunkt, cand. mag.
Ernst Knudsen, øvelsesskolelærer.
Kirsten Kornum, øvelsesskolelærer.
Viggo Kornum, sem. lektor, musikpædagog.
Hugo Krogh, øvelsesskolelærer.

L

F. Fibæk Laursen, kommunelærer.
Jytte Fibæk Laursen, øvelsesskolelærer.
Ole Laursen, sem. adjunkt.
Erik Lester, adjunkt, cand. mag.
Benthe Liljerøth, adjunkt, cand. mag.
Erik Lindberg, organist.
Astrid Lundkvist, øvelsesskolelærer.

M

Bjarne Madsen, lektor, cand. mag.
Kjeld Madsen, lektor, cand. mag.
Else Madvig, sem. lektor.
Jørgen Maibom, sem. lektor.
Fr. Mallett, sproglærer.
A. M. Mallett, sem. lektor, cand. mag.
Kirsten Markussen, sem. lektor.
Finn Morsbøll, adjunkt, cand. mag.
Lis Mortensen, seminarielærerinde.
Ruth Mortensen, øvelsesskolelærer.
Georg Mulvad, sem. lektor.
Otto Munk, sem. lektor.
Jacob P. Mynster, adjunkt, mag. art.
Inga Schou Møller, sem. adjunkt.

N

S. Anker Nielsen, sem. lektor.

Lis Nielsen, øvelsesskolelærer.
Axel Nyborg, adjunkt, cand. mag.

O

Gerda Olsen, sem. adjunkt.

P

E. Thyrsted Pedersen, musikpædagog.
O. Poul Pedersen, sem. lektor.
Bent Pedersen, øvelsesskolelærer.
Ove Pedersen, stud. mag.
Erik Poulsen, organist.

R

Max Rahbek, øvelsesskolelærer.
Folmer Rasmussen, sem. lektor.
Karen B. Rasmussen, øvelsesskolelærer.
Knud Rasmussen, sem. lektor, cand. psych.
Niels Ringgaard, sem. lektor, musikpædagog.
Jens Rørby, øvelsesskolelærer.

S

Arne Skibsted, sem. lektor.
Vagn Skibsted, øvelsesskolelærer.
Einar Sørensen, sem. lektor.
Carl H. Sørensen, øvelsesskolelærer.
Gerda Sølvsten Sørensen, øvelsesskolelærer.
Kirsten Guldager, musikpædagog.

T

Erik Thastum, rektor, cand. mag.
Hans L. Thuesen, øvelsesskolelærer.
Leo Toft, lektor, cand. mag.
Elly Toftbæk, øvelsesskolelærer.

Z

Ruth Zeuthen, adjunkt, cand. mag.
J. Zillmer, adjunkt, cand. mag.

Ø

Orla Ørts, adjunkt.
Ove Østergaard, adjunkt, cand. mag.

MEDLEMSLISTE B

Gymnasiet

I næste »Røde Hefte« bringes medlemslisterne A (Seminarieret) og C (medlemmer, som ikke har været elever i institutionen).

A.

- St. 54 Abildskou, Margrethe, fru rutebilejer, f. Buchreitz, Slet pr. Tranbjerg, Jyll.
- St. 49 Agersnab, Gudrun, fru, f. Høgh-Pedersen, Kulsviertoften 41, Lyngby.
- R. 62 Azhar, Ali, lærerstuderende, Aldersrovej 10, Silkeborg.
- St. 53 Alkjær, Mogens, afdelingsingeniør, Kjærgårdsvej 14, Silkeborg.
- St. 62 Ammitzbøll, Esben, stud. mag., Fredericiagade 84, København K.
- St. 58 Ammitzbøll, Thorkil, civilingeniør, Hornemansgade 36, 4., København Ø.
- St. 54 Ancher, Ruth, fru fysioterapeut, f. Kirketerp-Møller, Svendsvej 7, Virum.
- St. 66 Andersen, Anders-Jørgen, Dalsgård, Grauballe.
- St. 47 Andersen, Bodil Nave, fru, f. Jepsen, Jacobsens Allé 10, Hellerup.
- St. 62 Andersen, Ernst Sønderby, Dalsgård, Grauballe.
- St. 66 Andersen, Grethe, frk., Chr. d. 8.s Vej 36, Silkeborg.
- St. 61 Andersen, Ove, E. T. Jørgensensvej 23, Uhrhøj, Vejle.
- St. 46 Archer, Birgit, fru, f. Hornemann, Box 58, Nairobi, Kenya, East Africa.
- St. 19 Asschenfeldt, Vilhelm, læge, Gasværksvej 5, Sæby.
- St. 49-S51 Birkeland, Bodil, frk., lærerinde, Havepladsvej 160, Fredericia.
- St. 15 Bisgaard, Oluf, landsdommer, Viborg.
- Pr. 99 Bisgaard, Otto, overretssagfører, Vestergade, Silkeborg.
- St. 57 Bitsch, Bodil, frk., tandlæge, Gertrud Rasksvej 23, Ålborg.
- St. 62 Bjerg, Birthe, frk. bibliotekarelev, V. Kejlstrup, Silkeborg.
- St. 60-S 64 Bjørn, Conny Betty, fru, lærerinde, f. Jensen, Nim pr. Horsens.
- St. 66 Bjørn, Jørn, Frederiksberggade 19, Silkeborg.
- St. 64 Blitger, Klaus, stud. scient., Saralystgården, Saralystvej, Holme, pr. Højbjerg.
- St. 27 Bo, Søren A., fagkonsulent, Østre Boulevard 8, Randers.
- St. 15 Bomholt, Julius, Folketingets formand, Provstevænget 11, Roskilde.
- R. 11 Bondesen, Astrid, fru, f. Schoug, C. F. Richsvej 102, København F.
- St. 38 Borchersen, Lone, fru, f. Sandvad, Scoresbysund, Grønland.
- St. 32 Bovin, Anna, fru, f. Busk Laursen, massøse, Jens Munksvej 27, Århus N.
- St. 58 Brandbye, Erik, driftsleder, Skovvej 95, Sakskøbing.
- St. 58 Brandbye, Lissi Eg, fru, f. Jensen, Skovvej 95, Sakskøbing.
- St. 16 Brigsted, Chr. pens. sognepræst, Sejs, Silkeborg.
- St. 22 Brusendorff, Gudrun, fru, tandlæge, f. Jørgensen, Rosenørnsallé 68, 2. København V.
- St. 66 Brøndum, Helle Juel, frk. Søvnøget 1, Silkeborg.
- St. 62 Brøndum, Kirsten Juel, frk., beskæftigelsesterapeut, Søvnøget 1, Silkeborg.
- St. 33 Buchwald, Karen, fru, ekspeditionssekretær, cand. jur. f. Christensen, Steenvinkelvej 12 st., København V.
- St. 27 Bundgaard, Agnete, fru, overlærer, Bendzvej 10, Københ. F.
- St. 62-S 65 Buhrkal, Birte, fru, lærerinde, f. Bislev, Engdraget, Lem st.

B.

- R. 43 Baggesgaard, Jytte, frk., afdelingssygeplejerske, Frederiksberggade 92, Silkeborg.
- St. 39 Bak, Eigil, expeditonssekretær, cand. jur., Fyrhøjvej 13 st., Kgs. Lyngby.
- R. 54 Bak-Pedersen, Bent, sekretær, Dalføret 15, 4th, København S.
- St. 56 Balle, Erik, dommerfuldmægtig, c/o Thorborg, Østersøgade 94, 2., København Ø.
- St. 20 Bertelsen, Aage, rektor, Århus Katedralskole, Århus C.

C.

- St. 64 Calundan, Hans Jørgen B., løjtnant, Kejlstrupvej, Silkeborg.
- St. 62 Carlsen, Jette, frk., biblioteksstuderende, Sallinggade 5, Skive.
- St. 48 Chauvin des Villars, Gerda, fru, f. Christensen, c/o overlæge Ludv. Christensen, Augustenborggade 23 E 13, Århus C.

- St. 64 Christensen, Else-Bolette Gamst, frk., »Esbo«, Gl. Sogn, Holmsland, pr. Ringkøbing.
- St. 38 Christensen, Frants, fabrikant, Skjernvej 62, Holstebro.
- R. 65 Christensen, Grethe Skibild, frk., Frederiksberggade 73, Silkeborg.
- St. 61 - S. 64 Christensen, Gudrun, fru, lærerinde, Th. Segelckesvej 10, 1. s., Hjørring.
- St. 39 - S. 43 Christensen, Hans Frederik, viceskoleinspektør, Skovvejen 38, Århus C.
- R. 63 Christensen, Helen, frk., lærerstuderende, Frederiksberggade 73, Silkeborg.
- St. 30 Christensen, Henry Rahbek, fabrikant, Silkeborgvej 100, Herning.
- St. 54 Christensen, Karen, fru, f. Jensen, Bevtoft, Sønderjylland.
- St. 31 Christensen, Kitty Holstein, fru, f. Grummersgaard Madsen, Præstegårdsvej 20, Vojens.
- St. 44 Christensen, Kn. Nygaard, Haslevein, Bakkestien, Bærum, Norge.
- St. 43 Christensen, Mogens, læge, Hostrupsgade 21, Silkeborg.
- St. 60-S63 Christensen, Per, lærer, Bredballe børnehjem, pr. Vejle.
- St. 48 Christensen, Peter, major, Dr. Margrethesvej 24 C 2, Ringsted.
- St. 59 Christensen, Solveig Kopp, frk., stud. polit., Arendalsgade 9, 2. th, København Ø.
- St. 31 Christiansen, Karl Otto, universitetslektor, dr. jur., Olesvej 10, Virum, Holte.
- R. 17 - S. 25 Christiansen, Margrethe, frk., seminarielektor, Vester-gade 142, Silkeborg.
- St. 60 Cleemann, Jo, fru, sygeplejerske, f. Klan, Sjørring st., Thy.

D

- R. 57 Dahl, Birger, premierløjtnant, Kleinsgade 3, 5., Københ. V.
- St. 54 Dahl, Ebbe, inspektør, cand. pharm., Havlykkevej 7, Herlev.
- St. 61 Dahl, Johs. Thulesen, Halgård, Tvis, pr. Holstebro.
- R. 49 Dahl, Jørgen, lærer, Sønderallé 12, Hurup Thy.
- St. 49 Damgaard-Pedersen, Børge, tandlæge, Bredgade 28, Ikast.
- St. 37 Damm, Richardt, seminarielektor, cand. theol., Skov-vangen 30, Silkeborg.
- St. 58 Danielsen, John, cand. pharm. Bjelkesallé 35, 1., Københ. N.
- St. 66 Demuth, Kirsten, frk., Vestre Ringvej 26, Silkeborg.
- St. 61 Dethlefsen, Karin, frk., Egmont Studentergård, Risskov.
- R. 60 Dickmeiss, Elsebeth, frk., Helmsvej 1, Silkeborg.
- St. 34 Dickmeiss, Gustav, læge, Helmsvej 1, Silkeborg.
- St. 59 Dierks, Leif, stud. mag., Solsortvej 19, Silkeborg.
- St. 19 Digmann, P. M., generalmajor, Knebel.

- R. 29 Dorph, Jenny, fru, f. Knap, Vestergade 16, Stubbekøbing.
- St. 62 Dorph, Niels Christian, stud. odont., 4. maj kollegiet, Fugl-sangsallé 24, Århus V.
- St. 61 Dühr, Anton J., Pederstrup, pr. Kjellerup.

E

- St. 61 Ebbesen, Margit, frk., Otto Mønstedts koll. V. 526, Rektor-parken 1, København SV.
- St. 42 Edlund, Poul, landsretssagfører, Vestergade 37, Silkeborg.
- St. 60 Egeberg, Kirsten de Hemmer, frk., Ny Tjørnevej 42, Århus N.
- St. 18 Egholm-Jensen, Ella, fru, f. Boas, Frederiksdal 10, Skive.
- R. 48 Ejby Ernst, Birgit, fru, f. Møller, Øster Skovvej 21, Risskov.
- St. 66 Elling, Orla, St. Blichersgade 18, Silkeborg.
- St. 46 Eriksen, Olaf Henning Bjerg, major, UNTSO, via DANOR BN, UNEF.
- R. 40 Errboe, Bror, arkitekt, Lysbrolund, Silkeborg.
- R. 59 Esbjerg, Ellen, frk., laboratorieassistent, Sentralsygehuset, K.-K. Sentrallaboratorium, Trondheim, Norge.
- St. 55 Eskildsen, Sonja Dons, frk., korrespondent, Morsøvej 65, 1., København F.

F

- R. 44 Faueryby, Carsten, urmager, Gl. Balle, Silkeborg.
- St. 32 Frank, Ulrica, fru, f. Eggers, Baltimore 1922 Mc. Elderry st., Maryland, USA.
- St. 59 Franzen, Hanne, fru., cand. psych., f. Søgren, Stenkrogen 5, Roskilde.
- St. 59 Frederiksen, Hanne Aakjær, fru, børnehavelærerinde, f. Mai-gaard, Skovvangsvej 65, Strøby Egede, pr. Køge.
- St. 50-S 56 Fridberg, Bent, lærer, Parkvej 61, Tåstrup.
- St. 62 Fuglsang, Lars Rottbøll, stud. med., Kjærsgårdsvej 40, Silkeborg.
- St. 48 Fønss, Lissa, fru, stewardess, f. Nielsen, Bakkevej 49 A, Virum.

G

- St. 38 George, Kirsten, fru, f. Gløet, 19. High street, Kimberley, Notts, England.
- St. 53 Giersing, Marguerite, fru, f. Ravn, Ringvågen 17 A, Lands-krona, Sverige.
- R. 63 Gjedde, Dorthe, frk. lærerstuderende, Rolighedsvej 19, Silke-borg.
- St. 54 Gjøde, Benny, lærer, Bjellerupparken 10, D, Randers.
- St. 48 Glarbo-Jensen, Grete, fru, f. Dupont, Tyge Rothesvej 38, Odense.

- St. 44 Glarbo-Jensen, Paul, civilingeniør, Tyge Rothesvej 38, Odense.
- R. 54-St. 57 Glavind-Kristensen, Søren, cand. pharm., Fredensgårdsvej 40, Århus C.
- St. 66 Gloggeniesser, Lili, Gern Bogtrykkeri, Gern.
- St. 43 Gløet, Georg, civilingeniør, Vestervej 7, Grenå.
- St. 58 Gormsen, Hanne Elise, fru, børnetandlæge, f. Hansen, Jyllandsallé 14, 4., Århus C.
- St. 41 Grunø, Gerda, fru, f. Lange, Skolevej 13, Egå, pr. Hjortshøj.
- St. 66 Grønborg, Aase, frk. Vibevej 19, Silkeborg.
- St. 62 Gundersen, Hans Jørgen Gottlieb, Thunøgade 48, Århus C.
- St. 63 Gundersen, Vibeke, fru, f. Andersen, Thunøgade 48, Århus C.

H.

- St. 50 Hagerup, Marguerite, frk, faglærerinde, Marielystvej 52, B. 215, København F.
- St. 59-S 66 Hagn-Meincke, Niels, lærer, Mathiasgade 57, Viborg.
- St. 31 Hansen, Gerda, fru, f. Fogh, Parkovsvej 36, Gentofte.
- R. 62 Hansen, Harald Rothe, Rønneallé 44, Silkeborg.
- St. 64 Hansen, Helny M., frk., stud. odont., Tandlægekoll. V. 90, Fuglesangsallé 28, Århus V.
- R. 22-F 28 Hansen, Inge, fru, lærerinde, f. Poulsen, Mariehøjsvej 26, Silkeborg.
- St. 49-S 53 Hansen, Kay A., lærer, Stockholmsgade 5 st., Århus N.
- St. 64 Hansen, Poul S., stud., scient, H. C. Andersensvej 14, Åbyhøj.
- St. 65 Hansen, Poul, Kirkevej 5, Ry.
- R. 62 Hansen, Synnit Qwist, frk. stud. psych, Struenseegade 7 st. tv., København N.
- St. 53 Harreby-Hansen, Tove, fru, f. Hammerum, Vestergade 15, 1., Vejle.
- R. 34 Haslund, Inga, fru, f. Ried, Grundtvigsvej 11, Nykøbing S.
- St. 61 Haufort, Ole, Sølystvej 15, Silkeborg.
- St. 61 Hauschildt, Peter, lærerstuderende, Godthåbsvej 7, Silkeborg.
- St. 22 Heide-Jørgensen, Sigrid, fru, landsretssagfører, Vester Voldgade 2, 1. København V.
- M. 57 Henneberg, Jørgen Tage, løjtnant og ingeniør M. a. I., DAB, Kejlstrupvej, Silkeborg.
- St. 62 Henningsen, Peter Stærmosé, stud. ing., Østerbrogade 208, 5., København Ø.
- R. 27 Henriksen, H., direktør for A/S Moselund Tørveforr., Moselund, Engesvang.
- St. 15 Hermansen, Carl, provst, »Blækkuset«, Hjørring.

- St. 45 Hevezi, Birthe, fru, f. Sand Lauridsen, 9 Ederline Avenu, London S. W. 16, England.
- St. 40 Hjorth, Ella, fru, fysioterapeut, f. Kanstrup, Bygholm Parkvej 53, Horsens.
- St. 36 Holm, Bodil, fru, f. Jensen, Engvej 30, Rungsted Kyst.
- St. 35 Holm, Svend, civilingeniør, Engvej 30, Ringsted Kyst.
- St. 59 Hylleberg, Anne-Elisabeth, fru, f. Ebbensgaard, Frejlev skole, Frejlev pr. Ålborg.

I.

- St. 66 Ibsen, Hans Rerup, Blåvand, pr. Oksbøl.
- St. 27 Iermiin, Else de, frk., cand. phil., overordentlig stiftsdame, Riddergade 2, Viborg.
- St. Ingomar Petersen, Lilly, fru, cand. mag., f. Hansen, Tjelevej 2, Risskov.

J.

- St. 26 Jacobsen, Grethe, frk., afdelingsbibliotekar, Vesterbro 127, Ålborg.
- St. 61 Jacobsen, Kristen, frk., Dreschelsvej 1, Silkeborg.
- R. 35 Jakobsen, Eiler, civiløkonom, adm. bankdirektør, Kaj Munksvej 9, Ringkøbing.
- St. 64 Jensen, Anette Ragn, frk., stud. mag., Bredgade 35 B 2., København K.
- R. 37 Jensen, Anna Johanne, fru, f. Lund, Hvidkilde hdg., Ollerup, Fyn.
- R. 55 Jensen, Bente Simo, frk., »Hesselhøj«, Kjærsgårdsvej 39, Silkeborg.
- St. 62 Jensen, Birtha, frk., Lysbrogade 23, Silkeborg.
- St. 21 Jensen, E. Borup, lektor, Buddingevej 17 B, Kgs. Lyngby.
- R. 53 Jensen, Erik Vadstrup, civilingeniør, Skanderborgvej 40, 6., Århus C.
- St. 62 Jensen, Henning Fosgerau, stud. scient., Niels Juelsgade 65, 3., Århus N.
- R. 62 Jensen, Inge Karen, frk., kontorelev, Gern møbelfabrik, Hou st.
- St. 53 Jensen, Jørgen Berg, civilingeniør, Hattenæs, pr. Silkeborg.
- St. 62 Jensen, Karen Margrethe, frk., Jaungyde, Overgård pr. Skanderborg.
- St. 61 Jensen, Keld Ragn, stud. mag., Studentergården, Tagensvej 15, København N.
- R. 59 Jensen, Ole Møller, indkøbsassistent, Hjejlevej 34, Silkeborg.
- St. 66 Jensen, Peter Vadstrup, Thorsgade 58, Silkeborg.
- St. 65 Jensen, Preben, stud. odont., Jonasdalen 24, Odder.
- St. 53-S 55 Johansen, Alice Niebuhr, frk., lærerinde, Rask Mølle.

- R. 60 Johansen, Elsebeth, frk., Torvet 2, Hammel.
 St. 61 Josephsen, Kaj, stud. odont., Richtersvej 9, Silkeborg.
 St. 61 Jönsson, Hanne, frk. korrespondent, Thorvaldsensgade 18, 1., København V.
 St. 43 Jørgensen, Agnethe Laumann, fru, Syvstjernen, Hareskov.
 St. 47 Jørgensen, Ebba, fru, f. Wibskov, Fagerbroggaten 11., 2., Oslo, Norge.
 St. 56 Jørgensen, Ellen Storgaard, fru, børnehaveleder, f. Madsen, Havrevænget 38, Vordingborg.
 St. 62 Jørgensen, Grethe, fru, lærerinde, f. Kirkegaard, Rosenvænget 47, Hørning.
 St. 59 Jørgensen, Helle, frk., stud. mag., Hybenvej 7, Mariager.
 St. 60 Jørgensen, Randi Sigfuss, fru, f. Larsen, Kås Briketter A/S, Postbox 3, Pandrup.
 St. 58-S 62 Jørgensen, Aase Haarup, fru, lærerinde, f. Haarup, Hvinningdal, Silkeborg.

K.

- St. Kalom, Jørgen, Convention Coordinator, 209 San Pedro Avenue, San Antonio, Texas 78205, U.S.A.
 St. 47 Karnov, Grethe, fru, f. Lang Rasmussen, Søndervej 12, Virum.
 St. 58-S 61 Kavin, Bent, lærer, Vammen, pr. Viborg.
 St. 60-S 63 Kejlberg, Poul, lærer, Rørthvej, Odder.
 St. 47 Kjeldset, Erling, arkitekt MNAL, Damstrædet 18, Oslo, Norge.
 St. 48-S 56 Kjærgaard, Poul Erik, viceforstander, Idasvej 11, Fredericia.
 St. 28-S 35 Kjærgaard, Vilhelm, overlærer, Baggensensvej 15, Silkeborg.
 R. 17 Kjær-Nielsen, Karen, fru, postassistent, f. Kjeldsgaard, Fengersallé 15, Bramminge.
 R. 36 Kjærulff-Jørgensen, Inge, fru, sekretær, f. Carlsen, Anemonevej 11, Hareskov.
 St. 57 Knudsen, Flemming Egtoft, civilingeniør, Bjertrupvej 14, Hørning.
 St. 57 Knudsen, Kirsten Reber, fru, aut. fysioterapeut, Bjertrupvej 14, Hørning.
 St. 62-S 66 Kopperup, Ulla, fru, lærerinde, f. Gro-Nielsen, Himmelbjerggården, Ry.
 St. 41 Kolind-Andersen, Marie, fru, f. Blenker, Gammelby præstegård, Stouby.
 St. 55 Kristensen, Inge, fru, f. Jacobsen, Sindingsgade 55 A, Kjellerup.

- R. 57-S64 Kristensen, Niels Bjerre, lærer, Borgmesterløkken 3, Åbenrå.
 St. 61 Kristiansen, Gunver, frk. Vestergade 43, Silkeborg.
 St. 31 Kristiansen, Ib, kurlæge, Vestergade 43, Silkeborg.
 St. 36 Kuhlmann, Christian, cand. pharm., Erdalsvej 54, Glostrup.
 R. 30 Kunst, Else, fru, telefonistinde, f. Tretow-Loof, Solvænget 11, Herning.
 St. 23 Kyed, Edith, fru, f. Mack, Gerthasvej 14, Odense.
 St. 47 Kaarsted, Tage, cand. mag., Præstevangsvej 31, Hasle, Århus V.

L.

- St. 51 Langballe, Frode, sognepræst, Kappel (Lolland).
 St. 35 Larsen, Anker Levin, ingeniør, Virklund st.
 St. 50 Larsen, Axel Levin, rådg. elektroingeniør M. af I og IRI, Sankelmarksvej, Silkeborg.
 St. 65 Larsen, Birger, Estrupsgade 28, Silkeborg.
 St. 62 Larsen, Else Winther, frk., Dyrslægeboligen, Skovsgård st.
 St. 53 Larsen, Jørgen Øst, export manager, 513 Alcide Drive, Abbeville, Louisiana.
 St. 66 Larsen, Lise Hvidtved, Drosselvej 1, Silkeborg.
 St. 56 Larsen, T. Hvidtved, civiløkonom, Finlandsgade 26, Ikast.
 St. 32 Lassen, N. O., professor, dr. phil., Søndervej 43, Virum.
 St. 60-S64 Lauritzen, Klara, fru, lærerinde, Roerslev pr. Kappendrup.
 R. 32 Laursen, Bente Busk, fru, f. Kristiansen, Grauballegård, pr. Silkeborg.
 St. 60-S64 Laursen, Dorrit, fru, lærerinde, f. Nielsen, Helmsvej 30, Silkeborg.
 St. 60 Laursen, Jens Chr., civilingeniør, Frederiksberggade 100, Silkeborg.
 St. 41 Laursen, Kaj Kjær, civilingeniør, Vedbendvej 15, Hellerup.
 St. 52 Laursen, Ole Winther, trafikassistent, Fynsvej 76 st., Kolding.
 St. 44 Laursen, O. Rud., teknisk meteorolog, Nygårdsvvej 3 A, 3., København Ø.
 R. 60 Laursen, Søren Overgaard, repræsentant, Stensballe, Horsens.
 St. 27 Lennert-Petersen, Otto, apoteker, lic. pharm., Bagsværd apotek, Bagsværd torv 6, Bagsværd.
 St. 41 Leschly, Stig, overlærer, Haustedgade 20, Odense.
 St. 47 Lidegaard, Jens M., sognepræst, Vinding.
 St. 23 Lilholt, Ester, fru, f. Jensen, St. Nikolajgade 2, Viborg.
 St. 60 Liisberg, Bente, frk., »Rødegård«, Resenbro, pr. Silkeborg.
 St. 61 Lindhardtzen, Jon, Frausing, pr. Hinge.
 R. 62 Lindsted, Finn, Salten, Them.
 St. 34 Lund, Harriet, fru, f. Johansen, Rønnebærvej 2, Dianalund.
 St. 43 Lund, Lilian, fru, f. Schnedler, Helmsvej 23, Bagsværd.

- St. 61 Lunding, Troels, Enghavevej 4, Silkeborg.
 St. 26 Lundkvist, Sven, lektor, Jørgen N. Niensensvej 2, Hjørring.
 R. 57 Lundsgaard, Peter, boghandler, Skoletorvet, Silkeborg.
 R. 62 Lundsgaard, Thomas, Skoletorvet, Silkeborg.
 St. 61 Løhde, Herluf Voldby, landinspektørstuderende, Thyragade 1, 2. th, København N.
 St. 22 Løvengreen, Johanne Marie, frk. sekretær, Tonysvej 8, Charlottenlund.

M.

- St. 58 Madsen, Anna Marie, fru, cand. pharm., f. Jensen, Skjoldborgvej 43, Fredericia.
 St. 61 Madsen, Birgitte Dueholm, frk., beskæftigelsesterapeut, Statshospitalet, Nykøbing S.
 St. 24 Madsen, Bjarne, lektor, cand. mag., Sølystvej 49, Silkeborg.
 St. 24 Madsen, Einer, direktør, Vestergade 7, Silkeborg.
 St. 60 Madsen, Hans Erik Lundager, amanuensis, Chr. d. 8.s Vej 22, 2., Silkeborg.
 St. 53-S 55 Madsen, Inge, fru, lærerinde, f. Tang, Skolen, Ruds Vedby.
 R. 65 Maegaard, Carsten, Chr. d. 8.s Vej 26, Silkeborg.
 St. 34 Malling, Missen, fru, Lille Odinshøj 20, 4., Ålsgårde.
 R. 59 Malmbak, Per, Østervej 37, 2. th, Glostrup.
 St. 54 Mathiasen, Ole, kaptajn, United Nations Truce Supervision, Organisation for Palestine, via DANOR BN, UNEF.
 St. 66 Mikkelsen, Niels Aage Ladekjær, Vinderslevholm, Kjellerup.
 St. 50 Mogensen, Knud, major, Roskildevej 139 A, Frederikssund.
 St. 56 Mogensen, Poul, Livjærggade 35, København Ø.
 St. 56 Moldt, Birgit Bjørnbak, fru, f. Bjørnbak-Andersen, Borresøvej Sejs.
 St. 38 Mortensen, Erling, redaktionssekretær, Torsvang 81, Kgs. Lyngby.
 St. 38 Mortensen, Kamma, fru, f. Errboe, Torsvang 81, Kgs. Lyngby.
 Pr. 90 Morthensen, Eras, fru, f. Gesner, Hillerødgade 65 st., København N.
 St. 18 Munck, Christian, gårdejer, Rungstedvej 47, Rungsted Kyst.
 St. 54 Munck, Birthe-Marie, fru, fysioterapeut, f. Gaardsted, Dannevirkevej 11, Silkeborg.
 M. 14 Munck, Hanne, frk., sygeplejerske, Drewsensvej 64, Silkeborg.
 St. 62 Møller, Erik, Lyngbygade 18a st., Silkeborg.
 St. 66 Møller, Jens Chr., Lyngbygade 18a st., Silkeborg.
 St. 34 Møller, Karen Paludan, fru, f. Junker, Mosebakkens 12, Virum.
 R. 28 Møller-Christensen, Vibeke, fru, fuldmægtig, Dalgas Boulevard 85, 2. tv, København F.
 St. 35 Mørch, Gerda, fru, f. Møller, Kildeskovvej 59, Gentofte.

N.

- St. 47 Nedergaard, Knud, cand. theol., Holtebakken 17, Niverød, Nivå.
 St. 64 Neubauer, Ib, stud. med., Søholt allé 16, Silkeborg.
 St. 66 Nielsen, Anne-Margrethe, Helmsvej 12, Silkeborg.
 St. 52-S 55 Nielsen, Benta Sevelsted, frk., lærerinde, Kaptajn Andersensgade 18, 2., Horsens.
 R. 64 Nielsen, Carl-Kr., lærerstuderende, Slagelsegade 10, Herning.
 St. 31 Nielsen, E. Reenberg, læge, Karise.
 St. 34 Nielsen, Ege, advokat, Sct. Clemensstræde 9, Århus C.
 St. 16 Nielsen, Ella, fru, lektor, f. Gregersen, Japanvej 18, København S.
 St. 46 Nielsen, Hans Reimar, tømmerhandler, Godthåbsvej 2, Silkeborg.
 St. 52 Nielsen, Hermann, tandlæge, Hegnsvej 13, Nærum.
 St. 60 Nielsen, Inge Lise Stadel, frk., »Meldgård«, Hvinningdal, pr. Silkeborg.
 St. 51-S 53 Nielsen, Jens Karl, lærer, Chr. den 8.s vej 36, Silkeborg.
 St. 62-S 65 Nielsen, Karen Wormslev, frk., lærerinde, Sandvejen 38, 1. mdf., Silkeborg.
 St. 49 Nielsen, Knud, Drewsensvej 94, Silkeborg.
 St. 53 Nielsen, Kurt Strange, Giver skole, Års.
 R. 64 Nielsen, Lene Birk, frk., lærerstuderende, Søgade, Virklund.
 St. 28 Nielsen, Oscar, lektor, Tornebakken 5, Virum.
 St. 62 Nikolajsen, Jørgen, akademiingeniør, Frederiksborggade 28, 2., København K.
 St. 36 Nissen, Peter Rud Schouenborg, brygmester, Søgade, Silkeborg.
 St. 56 Noes, Per, tandlæge, c/o Dragsbæk, pr. Thisted.
 St. 66 Nymark, Lis, frk., Tranebjerg, Samsø.
 St. 65 Nørlund, Else Marie, frk., Sejsvej 3, Silkeborg.
 St. 64 Nørlund, Søren Chr., stud. polyt., Værelse 139, P. O. Pedersen-kollegiet, Haraldslundsvej 38, Kgs. Lyngby.

O.

- St. 58 Olesen, Else Skjærbæk, frk., bibliotekar, Skovvejen 47, Silkeborg.
 St. 66 Olesen, Ole, Demstrup, pr. Sjørslev.
 St. 56 Olesen, Peter, civilingeniør, Stubbevang 42, Hillerød.
 St. 51-S 56 Olesen, Verner Borring, lærer, Nybovej 6, Silkeborg.
 R. 60 Olsen, Erik Starup, bankassistent, M. P. Bruungsgade 58, 4., Århus C.
 St. 62 Ottesen, Ivar, V. Ringgade 60, Århus C.

P.

- St. 59 Pallisgaard, Anne Marie, fru, sygeplejerske, f. Balslev, Benediktsgade 45, 2., Odense.
- St. 58 Pattinson, Inger, fru, f. Buchreitz, 6 Grange Avenue, Stanmore, Middx, London, England.
- St. 66 Pedersen, Aksel Uhrhammer, Marienlyst, Kjellerup.
- St. 43 Pedersen, Axel, landinspektør, Vesterå 1, Ålborg.
- R. 64 Pedersen, Anne-Marie, frk., »Højen«, Svejbæk st.
- St. 61 Pedersen, Birthe Troelsen, frk. korrespondent, Aldershvilevej 121 D, Bagsværd.
- R. 51 Pedersen, Hanne A., frk., Åhavevej 85, Silkeborg.
- St. 18 Pedersen, Henry, fabrikant, Åhavevej 85, Silkeborg.
- St. 59 Pedersen, Jytte, frk. sygeplejerske, Sverigesvej 40, bj. 82, Middelfart.
- St. 61 Pedersen, Ove, stud. scient., Søndergård, Thorsø st.
- St. 64 Pedersen, Vagn Dahl, stud. scient. pol., Årestrupsvej 13, Århus C.
- St. 63 Persson, Bente, frk., fysioterapeut, Jagtvej 179 st. tv., København Ø.
- St. 60-S 63 Petersen, Herluf Skibdahl, Søholtallé 15, Silkeborg.
- St. 64 Petersen, Kaj Erling, Lyngbygade 104, Silkeborg.
- St. 64 Petersen, Karen-Lise Nissen, frk., Næge, pr. Silkeborg.
- St. 43 Petersen, Poul, advokat, direktionssekretær v. Jydsk Telefon A/S, Sct. Clemensvej 10, Århus C.
- St. 61 Pinholt, Lene, frk., fysioterapeut, Skagensvej 9, Skæring, pr. Hjortshøj.
- St. 48 Poulsen, Erik, organist, Dalgasgade 21, Silkeborg.
- R. 65 Poulsen, Lone Hyldgaard, frk., »Børnely«, Kjellerup.

R.

- St. 45 Rahbek, Jytte, fru, f. Dyekjær, Gjerlev J.
- R. 11 Randrup, Edith, fru, f. Lauritzen, Østergade 13, Silkeborg.
- St. 44 Rasmussen, Børge, »Lyngholm«, Grauballe.
- St. 36 Rasmussen, Henry Vestergaard, ekspeditionssekretær, cand. oecon., Bygtoften 8, Brede, pr. Lyngby.
- St. 36 Rasmussen, Ingeborg, fru, f. Zachariassen, Thorshavn, Færøerne.
- St. 43 Rasmussen, Jørgen E., civilingeniør, Sorgenfrivej 8, Kgs. Lyngby.
- St. 41 Rasmussen, Knud, tandlæge, Vesterå 12-14, Ålborg.
- R. 53 Rasmussen, Lilly, fru, f. Saxberg, Gamby st., Fyn.
- St. 52 Rasmussen, Ole Gowertz, læge, V. Ringgade 226, 1., Århus C.
- St. 40 Ravn, Hans Jørgen, tandlæge, Søholtallé 14, Silkeborg.

- St. 58 Retbøll, Jes, Augustenborggade 23, Århus C.
- St. 10 Ring, Kristine, fru, læge, f. Koudahl, Grønnegade 1, 1., Århus C.
- St. 61 Ringgård, Kirsten, frk., Søholtallé 42, Silkeborg.
- R. 64 Rolle, Bent M., lærerstuderende, Ewaldsvej 30, Silkeborg.
- St. 44 Rolskov, Hans, civilingeniør, Leragervej 17, Ølby Lyng, Køge.
- St. 66 Rolskov, John, Sdr. Vissing, pr. Brædstrup.
- St. 18 Rosenløwe, Johs. sognepræst, Smidstrup, pr. Fredericia.
- St. 27 Rosholm, Gunner, rektor, Katedralskolen, Odense.
- St. Roos, Tanja, fru, f. Hundrup, Lind, pr. Herning.
- St. 62 Runebøll, Birgit, frk., stud. mag., Ny Tjørnegade 21, Århus N.
- St. 34 Rydahl, Halvor, Hummeltoften 50, Virum.
- St. 62 Rytter, Erik, Langsøvej 9, Silkeborg.
- St. 35 Rønne, Karen, fru, f. Jepsen, Kvædevej 58, Virum.
- St. 62 Rønne, Sten, stud. odont., Hjelmensgade 15, Århus C.

S.

- St. 45 Schaffalitzky de Muckadell, Ellinor, baronesse, f. Lüttichau, Glen William Lodge, Ballingary, Co. Limerick, Irland.
- St. 50 Schirmer, Kirsten, fru, f. Overgård, Midtåsen 54 a, Ljøn, Norge.
- St. 47 Schou, Grethe, fru, lægeaut. fysioterapeut, f. Svostrup, Frederiksberggade 98, Silkeborg.
- St. 53 Schou, Poul Kromann, Vinderslev, Kjellerup.
- St. 66 Secher, Charlotte, frk., Emborg pr. Skanderborg.
- R. 17 Sehested, Regnar, muremester, Vestergade 79 a, Silkeborg.
- St. 62 Seibæk, Eva, frk., stud. mag., Kollegium 2, værelse 521, Universitetsparken, Århus C.
- St. 17 Seligmann, Ina, frk., sekretær, Kong Georgsvej 52, 5., København F.
- St. 24 Sikjær, Søren, professor, Harsdorffsvej 6 a, København V.
- St. 66 Simonsen, Kirsten, frk. Lyngbygade 101, Silkeborg.
- St. 22 Simonsgaard, R., fru, fabrikant, f. Jochumsen, Blidahpark 13, Hellerup.
- St. 66 Skibsted, Leif Horsfelt, Nørre Allé 64, Silkeborg.
- St. 64 Skov, Jørgen, Klostervej 66, Ry.
- St. 59-S 62 Skov, Søren, lærer, Grønnegade 21, Vamdrup.
- St. 45 Skytte, Knud, adjunkt, Bøghsgade 11, Horsens.
- St. 62 Slotved, Lis, frk., »Damhuset«, Them.
- St. 50 Smerup, Poul Foppe, lærer, Bakkevej, Bramminge.
- St. 29 Smidt, Robert B., fuldmægtig, Højbovej 15, Lemvig.
- St. 22 Spalk, Rich. Jensen, civiling., fabrikant, Kirkegade 7, Ikast.

- R. 59 Staugaard, Jette, frk., »Jægerslund«, Skørping.
 St. 54-S 56 Stengaard, Karen Elisabeth, fru, f. Sørensen, Vievær 14, Trærød, pr. Vedbæk.
 St. 56 Stilling, Svend, vicedstadsbibliotekar, Sundvej 16 a, Hellerup.
 R. 15 Stokholm, Alfred, direktør for V.O.H., Brædstrup, Søndergade 25, Brædstrup.
 R. 09-S 14 Stoye, Eleonora, fru, f. Sørensen, Fortegården, Femmøllervej 10, Risskov.
 St. 65 Straarup, Kirsten Ravn, frk., stud. jur., Birkegade 2, Århus N.
 St. 45 Svendsen, Bodil, fru, f. Blenker, Hørvej 9, Dagnæs, pr. Horsens.
 R. 22 Svendsen, Gerda Evendorf, frk., socialkonsulent, Uglebjergvej 2, Roskilde.
 St. 55 Søby, Gunner, Remstrupvej 12, Silkeborg.
 St. 56 Søgaaard, Niels, Sorring.
 St. 46 Søndergaard, Ellen Marie, fru, f. Brix, »Grønningen«, Tingstrupvej 11, Thisted.
 St. 62-S 65 Søndergård, Jørn, lærer, Søgade 3, Silkeborg.
 St. 37 Sørensen, Ejner C., tandlæge, Torvet 4, Viby J.
 R. 15 Sørensen, Ellen Margrete, fru, f. Jørgensen, »Egedal«, Svejlbæk.
 R. 55 Sørensen, Gerda Rahbek, fru, husholdningskonsulent, f. Christensen, Paradisbakken 20, Holte.
 R. 22 Sørensen, Kai, bogtrykker, Vestergade, Silkeborg.
 St. 47 Sørensen, Karen Bjark, fru, f. Sørensen, Kapellanboligen, Vissenbjerg, Fyn.
 St. 37 Sørensen, Ulla, frk., oversygeplejerske, Centralsygehuset, Randers.
 R. 55 Sørensen, Yelva, frk., ekspeditrice, Søndergade 10, Gern.

T.

- St. 56 Tandrup, Per, tandlæge, Ansvej 3, Silkeborg.
 St. 61 Tandrup, Hanne F., fru sygeplejerske, f. Mortensen, Dalvangen 14, Højbjerg.
 M. Teller, Vibeke, fru, f. Jørgensen, Strandvej 130 d 4, Hellerup.
 St. 59-S 62 Thanning, Inger, fru, lærerinde, f. Hansen, Byvejen 9, Thureby.
 R. 29 Thellessen, Gunnar, kriminaloverbetjent, Peter Bruunsvej 261, Ålborg.

- St. 21 Thellessen, Inger, Marie, frk., læge, Tuberkulosestationen, Åbenrå.
 St. 31 Thiel-Nielsen, Jacob Einar, overlærer, Buskager 22, Vanløse.
 St. 59 Thisted, Inge, frk., Elverumsvej 21, Århus N.
 St. 55 Thoft-Christensen, Palle, ingeniørdocent, lic. techn., Ved Stampedammen 29, Hørsholm.
 St. 64 Thomsen, Ada, frk., »Solbakken«, Gern.
 St. 61 Thomsen, Ebbe Glavind, akademiingeniør, Bøgebjergvej, Virklund.
 St. 52-S 55 Thomsen, Kirsten Kragtig, fru, lærerinde, f. Sørensen, Falkevej 38, Herning.
 St. 62 Thormann, Niels Henrik, stud. mag., H. Drachmannsvej 14, Århus C.
 St. 30 Thygesen, Søren, fabrikant, Tulstrupvej 9, Ikast.
 St. 64 Thyrted, Tage, Nårup, pr. Fårvang.
 St. 62 Trolle-Schultz, Helle-Vibeke, fru, Frimestervej 40 st., tv., København NV.
 St. 66 Tyrsted, Ruth, frk., Bredgade 1, Brædstrup.

W.

- St. 44 Wang, Gerda, frk., lærerinde, Søgårdsvej 7 b st., Gentofte.
 St. 43 Warberg, Dan, advokat, Brædstrup.
 St. 42 Winkel, Else, fru, læge, f. Barslund, Saltøvej 5, Brønshøj.
 St. 64 Verwiebe, Bente, fru, f. Møller Pedersen, Nørregade, Virklund.
 St. 60 Westergaard, Søren J., civilingeniør, Tofteteledet 28, Herlev.
 R. 64 Winther, Mogens, lærling, Them.
 St. 31 Zetterstrøm, Gustav, overlærer, Drejervej 16, Randers.
 R. 62 Zeuthen, Hanne, frk., Sølystvej 29, Silkeborg.
 St. 61-S 65 Zeuthen, Jytte, fru, lærerinde, f. Zeuthen, Ågade 4, Frederikssund.

Z.

- St. 60 Østerby, Jan, Løwe, Slesvigvej 6, Silkeborg.
 St. 59-62 Østergaard, Kirsten, frk., lærerinde, Lilletoften 111 st. tv., Skovlunde.
 St. 60 Østergaard, Per, Moselund, Engesvang.

Ø.

- R. 59-St. 62 Aagaard, Mogens, Alléen 51, Ry.

MEDLEMSLISTE D

Hovedskolen

A.

- H. 65. Andersen, Ingvar Bækgaard, Moselund, pr. Engesvang.
- H. 66 Andersen, Kirsten Brandt, frk., Rylevej 13, Silkeborg.

B.

- H. 66 Bilde, Bente, frk., Storegade 41, Fårvang.
- H. 64 Blokager, Bo, Skolegade 30, Silkeborg.
- H. 66 Bækgaard, Erik, Plantagevej, Sejs, pr. Silkeborg.

C.

- H. 65 Christensen, Ellen, Margrethe, frk., Århusvej 42, Silkeborg.
- H. 66 Christensen, Else, frk., Skolegade 38, Ans by.
- H. 66 Christensen, Helle Gam Bach, frk., »Falkenlund«, Gjern st.
- H. 65 Christensen, Henrik Østergaard, Østergade, Bording.
- H. 66 Christensen, Lisbet Widt, frk., Toldbodgade 39, Silkeborg.
- H. 66 Christensen, Willy Sand, Dalstrøget 31, Silkeborg.
- H. 66 Correll, Lene, frk., Katkjærhus, Bryrup.

E.

- H. 66 Ellyt, Annalise, frk., Vestergade 26, Silkeborg.

F.

- H. 66 Frederiksen Birgitte Spuur, frk., Lyngbakkevej 2, Gødvad Bakke.

H.

- H. 63 Hansen, Alex Busk, Grønningen 12, Ejstrupholm.
- H. 63 Hansen, Anne Lisbeth, frk., ekspeditrice, Herningvej 4, Silkeborg.
- H. 65 Hansen, Elsebeth, frk., husassistent, Sejling pr. Skægkær.
- H. 63 Hansen, Flemming Friis, Skolegade 21, 1., Silkeborg.
- H. 66 Hansen, Tommy, Færggården 1, 1., Silkeborg.
- H. 65 Hede, Bente Christine, frk., Stationsvej, Funder.
- H. 63 Holmark, Finn Olaf, mejerist, Ellemosevej 9, Hadsten.

J.

- H. 65 Jensen, Carl Johan, Kjærsgårdsvej 10, Silkeborg.
- H. 66 Jensen, Niels Jørgen, Nisset, pr. Lemming.

- H. 66 Jensen, Steven G., Gludsted, pr. Hampen.
- H. 64 Johansen, Bente, frk., Højvången 6, Silkeborg.
- H. 66 Johansen, Gitte, frk., Toldbodgade 26, Silkeborg.
- H. 66 Juul, Poul, Klostervej 8, Ry st.
- H. 66 Jørgensen, Birthe, frk., Søndergade 14, Silkeborg.
- H. 65 Jørgensen, Gert Møller, Nørre Allé 37, Silkeborg.

K.

- H. 64 Kroer, Wolmer, Bjødstrup, pr. Rønne.
- H. 66 Kudsk, Kiss Nøhr, frk., Søndergade 14, Gjern.
- H. 66 Kusk, Jens Ole, Funderskovhuse, pr. Silkeborg.

L.

- H. 66 Larsen, Ida Hede, frk., Skovbrynet 6, Silkeborg.
- H. 65 Larsen, Ulrik Behrens, c/o mejeribestyrer Th. Larsen, Grauballe.
- H. 64 Lassen, Aase Richter, frk., Klüwersgade 1, Silkeborg.
- H. 64 Lassen, Peder Vinkler, handelslærling, Kathrinebjergvej 114, Århus N.
- H. 63 Laursen, Grethe Ingsø, frk., Låsby Bageri, Låsby.
- H. 66 Lykke, Erik, Erslev mejeri, Mors.

M.

- H. 65 Madsen, Lene Alice, frk., Sportsvej 6, Gern.
- H. 63 Malmbak, Ole, »Klosterlund«, Engesvang.
- H. 64 Mikkelsen, Alice, frk., Grauballe.
- H. 66 Mikkelsen, Kirsten, frk. Nygade 25, Silkeborg.
- H. 66 Mikkelsen, Poul-Erik Boes, Nygade 25, Silkeborg.
- H. 63 Munch, Jens Ove, »Dalgård«, Lemming.
- H. 66 Munch, Lisbeth, frk., »Dalgård«, Lemming.

N.

- H. 65 Nielsen, Tommy, c/o vognmand H. Nielsen, Nisset, Lemming.

P.

- H. 65 Pedersen, Jonna Loudal, frk., Landlystvej 14, Silkeborg.
- H. 66 Poulsen, Hanne, frk., Ansvej 10, Silkeborg.

R.

- H. 64 Rasmussen, Birgit, frk., Åhavevej 74, Silkeborg.
- H. 66 Rasmussen, Kirsten, frk., Sølystvej 86, Silkeborg.
- H. 66 Rasmussen, Lise, frk., Åhavevej 74, Silkeborg.
- H. 66 Rybjer, Hasse, Frederiksallé 135, Århus C.

S.

- H. 66 Schaufuss, Ivan, Sanatorievej 27, Silkeborg.
- H. 63 Sørensen, Lilly Mary, frk., Hotel Strand, Sønderborg.

T.

- H. 65 Thormann, Lis Merete, frk. Hvilehjemmet, Grauballe.
- H. 65 Torp, Jens Tougaard, Herningvej 54, Silkeborg.
- H. 63 Tønning, Niels Christian, Silkeborgvej, Sejs, pr. Silkeborg.

W.

- H. 64 Woetmann Nielsen, Poul, Paradisvejen, Virklund.

TH. LANGS SKOLERS SAMFUND

Bestyrelsen:

Præsident: Sem.-rektor K. Gro-Nielsen.

A-gruppen (seminariernes tidligere elever).

1. Lærer Bjørn Dybkjær, Nr. Lyndelse p. Nr. Søby.
2. Programsekretær Hans Arne Hansen, Åbenrå (formand).
3. Sem.lektor Else Madvig, Silkeborg (kasserer).
4. Sem.lærer Erik Messell, Silkeborg.
5. Lærer Jens Nørgård, Gylling.

B-gruppen (gymnasiets tidligere elever).

1. Rektor Åge Bertelsen, Århus.
2. Overretssagfører O. Bisgård, Silkeborg.
3. Lektor Gunnar Christensen, Randers.
4. Læge Gustav Dickmeiss, Silkeborg.
5. Adjunkt Knud Skytte, Horsens.
6. Bogtrykker Kai Sørensen, Silkeborg.

Revisorer:

Forstander J. C. Ravn, Silkeborg.

Lærer Jens Rørby, Silkeborg.

På grund af de stadigt stigende priser, bl. a. på trykning af Det røde hefte, har man set sig nødsaget til at forhøje kontingentet til kr. 11,-

Vi beder alle medlemmer senest 1. febr. 1967 indbetale kontingentet på medflg. girokort, under samme navn og adresse, som heftet er adresseret til. Ændringer bedes påført bagsiden (også rettelser af evt. fejl i medlemslisten), eller meddelt til sekretæren, Asta Andersen, Kjærsgårdsvej 13, Silkeborg, telf. 2816.

OBS!

Indholdsfortegnelse

Redaktionelle overvejelser	2
Skal institutionen sprænges?	3
»Som dreng skar jeg skibe«	6
Seminariet siden sidst	10
Afsked med E. Mondrup Kristiansen	14
Øvelsesskolen siden sidst	16
Gymnasiet siden sidst	18
Fra samfundets hovederhverv til idyl	20
Brev fra Afrika	34
Th. Langs Skolers lærere	41
Medlemsliste B	42
Medlemsliste D	49
Bestyrelsen for Th. Langs Skolers Samfund	51